

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1815 Moyanensing ave.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 49

Philadelphia, Pa. 13 Gruodžio (December) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Tarptautiškasis sugriuvimas.

KOKS tai galėtų būti — tarptautiškasis sugriuvimas? Šią gadinę matome įvairių įvairiausių tarptautiškų kongresus arba susivažiavimus, matome tarptautišką valdovų ir piniguočių politiką — kodėl gi negali būti ir sugriuvimas tarptautiškasis? Šiandien visų tautų ar šalių piniguočiai, valdovai, dvasiškieji, na, net ir burtininkai ir visokių profesijų žmonės daro sau tarptautiškų susivažiavimus, kur svarsto, kaip savo bendrus reikalus aprupinti. Tai kodėl negalėtų tuo patim būdu įvykti tarptautiškasis sugriuvimas? Jeigu valdžia ir piniguočiai, spauzdami, engdami ir alindami fiziškai, dvasiškai ir doriškai savo valdinius, veda «savo» tautą, savo «numylėtą» tėvynę prie sugriuvimo, taigi, griuvantoms atskirioms tautoms, apsireiškia ir tarptautiškasis sugriuvimas.

Kapitalistų gaspadoravimas vienoje šalyje padaro namių pramonės sustojimą, krizį, ir tas atsimuša į kitos šalies pramonės bėgį, nes pati pramonė — turtų ar prekių (tavorų)

pagaminimas iš-dalies yra tarptautiškasis, o tų turtų iškišimas — pirklyba yra pilnai tarptautiškasis. Amerikos bankoms «pritruko» pinigų; be pinigų pabirkai negal priimt užsakyimų, o ir darbuojantieji negal kiek reikiant užsakyti pabirkams darbo; pirmiausiai pabirkuose sumažta darbas, darbininkų dalis esti išmetama ant gatvės; toliau stoja visoki darbai; darbininkų bedarbių armija auga, skurdas tarp jų auga, nors pilna gėrybių, kurias patys sutvėrė, negali jomis naudotis — netur kuo pirkt; bankrutas darosi sankrovų savininkams, bankrutas visiems pirkliais namie, o svetur — vėla blogai — nėra rinkų savo prekiam iškišti, — ir štai jau tas pats išgąstis, ką kilo Amerikoje, apima Vokietiją, Italiją ir net Turkijos bankose apsireiškė teip, kad iš tos baimės pinigai išnyko, lyg pikta dvasia, išgirdus gaidį giedant. Tarptautišką kapitalistų ukęje yra tarptautiškasis gaidys, kuris sulaukęs juodo vidurnakčio, užgieda ir tarptautišką tų gaspadorių—kapitalistų dvasia — pinigai kavojasi. Ir joki tarptautiški burtininkai jau nieko tada neišdarys, jų burtai neatgavys buvusiųjų

ponų galybės, kurią jie įgijo nuo «geltonojo velnio», užrašę 2 jam savo dušią darbininkų krauju...

Baisus tautiškas, t.y. vienos šalies suirimas, bet da baisesnis tarptautiškas sugriuvimas; mat, jeigu vienoj šalyj negerai, tai bent daugelis žmonių, naudodamiesi tarptautišku susinešimu, atras vidutinišką gyvenimą kitur; to padaryt negali, kada sugriuvimas yra tarptautiškas. Ir milijonai nyksta skurdo ištikti vienoje šalyje, nyksta kitoje šalyje — visur. Tarptautiškoji kapitalistų ukė — vieni dirvonai, nors arudai pilni — nēr niekam iš to naudos. Ar gi tas tarptautiškas turi but prakeiktas, kad per jį toks sugriuvimas, toks visavietius skurdas turi užviešpatuoti? Ar gi darbininkai turėtų maldauti, kad jį panaikintų kokis Roozeveltas, kuris sakosi galįs panaikint didžiuosius trustus arba kapitalistų bendroves, stovinčias ant tarptautiško pamato?

Ne. Tarptautiškas yra tai naujosios gdynės apsi-reiškimas, jo pamatas puikus, išdidus, jis reiškia visų tautų, visų šalių, visos žmonijos vienybę, sutarimą, tveriant naują svieta ant šio senojo griuvėsių... Kas, nepanaikinęs kapitalistiško išdirbystės būdo, nori panaikint kapitalistų trustus, jų tarptautišką budą, tas ištikrųjų nori panaikint tarptautiškąjį darbininkų solidariskumą (vienybę), kuris gręšia tam kapitalistiškam išdirbystės būdai. Ne tarptautiškas, o tik įsekmi šitas išdirbystės budas veda prie tarptautiško sugriuvimo. Ir nuo to sugriuvimo išgelbės ne kas kitas, kaip tarptautiškoji darbininkų vienybė: ji prašalįs kartą ant visados krizius, lenktynes ir muštynes — kares už tavorų rinkas, prašalįs išnaudojimą, skurdą, dykaduonių saivaliavimą, ji jau niekadōs neduos sugrįžti kapitalistų dievaičiui. Tarptautiškoji darbininkų vienybė prašalįs tarptautiškąjį sugriuvimą. Šitas sugriuvimas da neatėjęs, bet jo apsi-reiškimą jau matome, ir jis turės įvykt, kad ir tolimesnėj ateityj. Tvirtėjant tarptautiškumui, tvirtės ir jis, ir darbininkų susipratimas ir jų tarptautiškoji vienybė. Bet tokis galutinas sugriuvimas nespės įvykt, darbininkų vienybė pirmiau sukurs keršto ugnį, nuo kurios «išnyks šalti mus buvio vėjai — doros, tiesos nestengs užstelt!» išnyks blogumas, o gerumas liks. Todėl, «visų šalių darbininkni, vienykitės!» Susipraskit, kad atliktumėt savo istoriškąjį uždavinį, kad anksčiaus galėtumėt išgelbēt pasaulę nuo sugriuvimo!

Kokis skirtumas tarp Bear'o ir Mitchell'io.

BEAR (Bēr), gana gerai žinomas anglių kasyklų ir geležies liejyklų trustų viršininkas (prezidentas). Keli metai stgal iškilus didžiamjam streikui kietosios anglies apyrūbėje, jis tikrino darbininkams: «Kas nori turēt latmingą gyvenimą, tur pirmų-pirmaisiai kreipties į manę ir kas maldaus manes, tą laimįs ir Dievas!» Jisai nesigėdėjo, kaip ir visi nedorėliai — žmonių akių apdūmėjai, susilygint su tykiaja gamtos spēka — dievu. O kad darbininkai jojo nemaldavo ir su jo norais nesusitaikė, bet reikalavo žmoniškesnio gyvenimo, trumpesnės darbo dienos ir didesnės užmokesties už darbą, tai jis parsikvietė sau į pagelbą kareivius —

milicija, prisakydamas jiems šaudyti kiekvianą vyrą, moterį ar vaiką, kas tik nesusitaiko su jo norais ir nemaldauja jo! Ir tuo laiku visur žmonelės išalkę, sušalę buvo sotinami švino kulkomis; tai buvo vienatinis persitikrinimas Bear'o, kad nuramint vargo nepa-nešančią žmonių minią, vien tik iššaudant juos.

Antras iš eilės tai Mitchell (Mičelis). Šitas stovi darbininkų pusėje, neva apgindamas jų reikalus. Bet da niekur ir niekad jis neišrodė papildytas žmogūdystes per Bērą ir jo sēbrus; jis niekad da neišaiškino galūtina, kaip darbininkai gal išsigelbēt iš kapitalistų verguvės. Jisai riša anglekasių į sąjungą «United Mine Workers of America», jisai nuolatos stengiasi pasižabot prietarais ir tamsa darbininkus sąjungoj esančius; kaip galėdamas įkalba, kad šalintųsi visi nuo politikos, tvirtindamas, kad streikai jiems gal pagerint būvį! O labiausiai yra biaurojamas socializmas; pagal jo paliepiamą, jeigu randasi darbininkas, kurs drįsta vadintis socialistu, išbraukia iš sąjungos, kaip «biauriausią darbininkų priešą».

Jis nenori suprast, nē matyt, kaip kapitalistai laužo valstybės tiesas, kaip, norėdami gauti valdiškas vietas, jie balsus sau nusiperka, kad tik labiau galima būt išnaudot darbininkų luomą; kaip agitatorius persekioja, kad paskutiniu laiku net jie (kapitalistai) buvo pavyzdžiu Rusijos barbariškai valdžiai, laikydami niekam nekaltus Vakarų Kalnakasių Federacijos viršininkus kalėjime pusantrų metų bejokio tyrinėjimo, kaip raštininką Fred Varen'ą «Appeal to Reason» redaktorių įkišo ant penkerių metų kalėjiman — tai vis dėlto, kad šie vyrai gabūs raštininkai ir agitatoriai, kas kapitalistų gaujai yra nepageidaujami. Bet Mitchell'is nemato visų tųjų biauirybių daromų kapitalistiškos valdžios. Jisai nemoka išaiškint darbininkams, kad valdžia turėtų būt darbininkų rankose, o ne kapitalistų; kad tokia valdžia pildytų tik reikalavimus skaitlingesnės luomos žmonių, o nē kelių milijonierių, kaip šiandien yra. Jisai nemato, kad šiandieninė kapitalistų valdžia šimtus tūkstančių jaunų vaikučių prispiria eiti iš mokyklos laukan ir jieškot kashio duonos dirbtuvėse. Jisai nemato, kad ši kapitalistiška sistema pavertė elgėtoms 500,000 moterų, kurios parsidavinėja savę ant gatvių už keletą centų, kad turėtų duonos kashį. Jisai nemato, kad trustai nuolatos atleidžia nuo darbo šimtus jaunų, sveikų ir stiprių vyrų, teip padarydami juos valkatomis. Jisai nemato, kad darbininkai pakėlę streiką, vos dešimtoj vietoj gauna tą, ko reikalauja, kitur visur nieko nelaimi ir da netenka to, ką buvo turėje, ir būva pavaryti iš darbavietės vien už tai, kad paliko neištikimais bendrovėms.

Daugelis kalnakasių, kaip ir patsai Mitchell'is, tiki, kad didysis streikas (1902 m.) padarė daug geto, bet aš galiu tvirtint, kad nepadarė nieko gero! Pakėlė užmokestį 15 centų ant dolerio, bet pakėlė ir stubų randą dvigubai; važinėjimas gatvekariais — dvigubai; už anglies toną — dvigubai, ir tt. Tėmijant gerai, matai, kad suteikė 15c., o atima 30c.; bet reikia atmint, kad kalnakasiai dirba nuo daikto; kartais nepasiseka uždirbt nē dolerį, tai negauna nē tos 15 centų, o atėmimas tas pats visados.

Pirm streiko:

Mokestis už dienos darbą	\$ 1,85
Randa už stubą (mėnesiui)	\$ 5,00
Anglis kurui (tonas)	\$ 2,50
Gatvekariais važinėjimas	5c.

Po streikui:

Mokestis už dienos darbą	\$ 2,00
Randa už stubą (mėn.)	\$ 10,00
Anglis kūrui (tonas)	\$ 4,50
Gatvekariais važinėjimas	10c.

Tas pat ir su maistu. Tokią nelygybę gali prašalint tik socialistiška tvarka!

Mitchell'is nenori matyt nē suprast, kad perjauni vaikai dirba

ant «brėkerių», ir kad tas blogai atsiliepia ant jų išaugimo

Kūdikių darbas:

Devynių metų vaikas gauna už dienos darbą	35c.
Dešimties „ „ „ „ „	40c.
Vienuolikos „ „ „ „ „	45c.
Dvylikos „ „ „ „ „	50c.

Tokios tai tiesos jaunų vaikelių kietosios anglies pramonėje; jie atlieka bauriausius darbus, rinkdami aštrias anglis iš akmenų arba akmenis iš anglių. Baisu ir pažiūrėt į šituos darbininkus, kuriems dirbant net kraujas iš pirštelių tyška... Bet Mitchell'is ant to nepaiso. Šiandien tik viena Pensylvanijos valstybė laiko 125,000 vaikų prie darbo, prie to bauraus darbo.

Panašiai dėjosi su vaikais dvidešimts metų atgal Amerikos pabikuose, kur dirbo 1,118,356 vaikai. Šiandien jau beveik pusė iš 14,000,000 vaikų Amerikoje, mokyklų amžiuje, triūsiasi dėl duonos kąsnio.

Kareivio garbė nepavelija kovot su moterims ir vaikais, bet Bear'o ir Mitchell'io kaip ir visų kitų kapitalistų garbė visai neįsižeidžia, ir su jų paliepimu naujos mašinos truškina niekuo neprasikaltusių moterų ir kūdikių kūnus, kaip ir sulinkusių senukų. Jie nesupranta galesties jausmo ir artymo meilės. Jiems sukimas, vergimas, išnaudojimas, žudymas ir kankinimas nekaltų žmonių, tai Dievo surėdymas; auksas tai vienatinis jųjų dievas!

K. Rutkus.

Iš caro vanagu ištrukimas.

Pereitam «Kovos» numeryje minėjom, kad draugas A. Žagaras vėla atvažiuoja į Ameriką. Kaip ir kur jis darbavosi dėl laisvės Rusijoje, kaip pateko į kalėjimą, kaip buvo paleistas ir vėl paimtas ir kaip ant galo draugai jį atmušė iš caro vanagų nagų — apie tai čia paduodame jo paties aprašymą.

* * *

...Pribuvęs Vilniun iš Amerikos ištyriau dalykų stovį ir atradau, kad man negalima pasilikti ten. Nusprendžiau prasišalinti kur toliau — atsakančiausiu atradau miestą Kijevo. Ten neilgai teprišėjo laisvė gyvent — už poros savaitių mus suėmė Kijevo apsaugos skyriaus šnipai viename nelegališkame susirinkime 2 d. liepos (July) ir nuvarė tuojaus į kalėjimą. Iš pradžių aš nepripažinau, bet už 7 savaitių, kada per savo draugus dažinojau apie savo «prasikaltimus» — kas mane laukia, nusprendžiau pripažinti. Kada policija sužinojo mano tikrą pavardę, paskyrė pristatyti su literatūra, visokiais atsišaukimais ir pečėmis, ką paėmė areštavojant, į Keidainius (Kauno pav.), kur mano bylos, da nuo 1905 m., pavestot vietiniam tardytojui. Nuėmę nuo manęs fotografiją ir išmieravę ūgį, rankas, pirštus, ausis, galvą ir tt. išsiuntė etapu į Vilnių, iš ten Kaunan, iš čia, palūkėjus — į Keidainius. Iš Kauno į Keidainius etapas eina vieškeliu ir jeigu neturi už ką pasisamdyt vežimo, arba jei gydytojas nepripažįsta, jog negali eit pėščias, priseina savo žingsnius skaityt 44 verstus.

Kada pribuvau į Keidainius ir ištyriau abelnai kaip stovi mano bylos, atradau, kad manęs laukia nemaža bausmė, — pagal įstatymą nuo 2 metų ir 8 mėn., iki 8 metų katorgos. Išsiteisinti visai nebūtų galima, nes visi mažiausi faktai prirodyta.

Paprašiau paleist už kauciją iki teismui, kuris iš eilės atsibūtų mažiausiai už metų. Tardytojas sutinka ir paskiria 1.900 rub., nors pagal įstatymą jis visai neturėjo tiesos tą padaryti, kuomet «prasikaltėliui» gręšia katorga.

Išklausinėjus tardytojui apie viską, mane varo atgalios į Kau-

šo kalėjimą; bėgt, nors ir turėjau viltį, negalėjau, nes varė 3 kareiviai ir po aštria apsauga. Kauno kalėjime da išbuvau nekuri laiką; įnešus kauciją, manę paleido iš ten 12 spalio.

Nepaspėjau da gerai pasilsėti, ar už 4 rių dienų vėl atsibaldo gauja visokių raudonsiūlių ir suėmė įmeta į Keidainių kalėjimą. Tardytojas, pasikvietęs pas save, rodo Vilniaus palatos prokuroro paliepimus, kur dėlei svarbių priežasčių, įsako tuojaus mane areštuot ir nepaleist nė už didžiausią kauciją.

Ilgai nelankus, rašau laiškeli, kad kuogreičiausia atsiimtų įneštus pinigus. Didžiąją dalį pasisekė tuojaus išgaut, o kitą dalį, prisiėjo laukt kelių dienų. Įnešėjas nesulaukia sugražinimo likusiųjų. Mane gi nusprendė varyt Kaunan, bijodamiesi, kad nepabėgčiau (mat, ar trečioje dienoje mėginau bėgt, — nepasisekė).

Diena, kada varys Kaunan, buvo žinoma, apie tai ir pasiskubinau pranešt savo draugams, kurie jau pirmiau buvo prisirengę atmušt mane nuo kareivių. — Laimingai — be aukų — pusiaukelėj mane paliuosuoja iš kareivių nagų. Teipgi laimingai pasiseka persirist per rubežių.

Tokia tai mano šių metų praectis, išimant visokias smulkmenas, kurių nemažai prisėjo perleist. Nors tai ir smulkmenos, bet atminu apie jas širdis dikčiai pradeda plakt — kiek jai prisėjo perleist žiaurių valandų.

Taigi išbėgus iš policijos nagų, nors ir reikėjo posilikti Lietuvoj, arba Rusijoje ir darbuoties toliau, kaipo revoliucionierius, aš to negalėjau padaryti. Tame klausime aš dabar nemanau įsigilinti. Vieną tik pasakysiu, kad pasilikus Rusijoje, aš visai trumpame laike vėlei pakliūčia į kalėjimą iš kur jau būtų labai sunku išsiliuosuoti. Kodėl pakliūčiau — trumpas atikymas: kiekvienas kalinys tampa nufotografuotas ir išmieruotas kiekviename kalėjime. Jeigu kalinys yra jieškomas, tai vietinės administracijos apskelbia po visus laikraščius, išsiunčia jo ženklus į apsaugos skyrius kiekvieno miesto ir miestelio, kur šnipų gaujos, žinodamos jau apie tokį pabėgėlį ir turėdamos fotografijos korteles, šnipinėja ir jieško pabėgėlio. Tasai šnipų susiorganizavimas ir įstatymiškai užtvirtintas įvyko jau 1906 m. Kuomet aš prisipažinau Kijevoje, požiūrėję į šnipų knygas atrado, kad manęs jieško jau antri metai, žino už ką kaltinamas ir kur, kaip ir ką veikęs, kiek išleido ant apgarsinimų etc.

Maž daug dėl šito dalyko ir da daug svarbesnių priežasčių aš prasišalinau ir išsižadėjau dalies kaucijos, kuri da pasiliko neatimta.

* * *

Tai tokia drg. A. Žagaro istorija. Draugas prašo parūpinti kokį nors darbą: atvažiuojęs ketina stot prie fiziško darbo, nors jokio amato nemokas, bet da turis spėkos ir jos dalį paaukausias kokiam Amerikos pabrikantui. Draugas neturėjo kuo atvažiuoti į Ameriką, tai, atsišaukus jam į «Kovos» redakciją, tris draugai suskolino jo kelionei pinigų, ir dabar laukiame atvažiuojant pabėgėlio.

Žodžiai ir paveikslai.

Joks kalbėtojas, joks agitatorius, joks rašytojas nepadarys įtek. mės ant minios, neuždegs žmonių smaltumo, noro žinoti, jeigu grynais žodžiais išreikš savo nors ir geriausią mintį, žodžiais be paveikslų, be prilyginimų. Toki kalbėtojai ar rašytojai būtų nuobodūs. O vienas filiozofas pasakė: «Visokia literatūra gera, kad tik nenuobodi». Tai gi ir «Kovoje» beveik kiekviens rašytojas daugiausia vartoja tokius išsitarimus, kurie lyg fotografija atsimuša ant skaitytojaus smegenų. Teip pat daro ir kalbėtojai.

Daug tokių išsitarimų yra seniai ir visur vartojama, beveik jau įėję į patarles, priežodžius. Pavyzdžiui: «kraujagerys», «žmogaus kailio lupikas», «sėdi ant darbininko sprando», «parazitas» ir tt.

Šituos priprastus, bet nepaprastus žodžius išgirdęs klausytojas labiau sau įsideda į galvą, ne kaip kad išgirstų stačią pavadinimą: «jis skriaudikas, mažai užmoka už darbą, liepia ilgai dirbt». Ir tie «paveiksliniai» sakiniai nė vieno nepapiktis, ypač, jeigu ne į vieną kokią ypata bus atkreipti. Bet nupiešus pagal tokį sakinį paveikslėli, kitas mūsų skaitytojų ims ir pasipiktis!

«Kovos» N 46 ir «Dilgelių» N 10 buvo paveikslėlis, kaip piniguočius (su dolerio ženklais) sėdi ant darbininko sprando. Ir štai vienas draugas iš Shenandoah rašo man, skundžiasi, kad tuo paveikslėliu «pasipiktinęs». Tiesa, jam esą nieko nebūt, bet «Kovos» per tai negalys platinti, bijas ir parodyt, nes... katalikai pasipiktis ir tada jau jiems, girdi, nė nerodyk «Kovos»! Bet tam draugui mat dėlto nepatikę, kad tas «piešinėlis labai nemandagioj prasmėj perstato kunigėlius» (!). Taigi — reakcija prieš mūsų laikų laisvamanybę. Laisvamanybė buvo tikrai «mūsiška», lietuviška, labai nekultūriška, todėl ir reakcija tokia. Bet reakcijai turėtų jau būt galas, nes «laisvamanybė» jau nusigalavus.

Šenadoriškis draugas rašo, kad «kovoti su jaja (dvasiškija) tuo tarpu reikia iš «pasalų», kad ir smarkiau, ale «iš užpakalio» jiems vertybę atiduodant».

Ant to atsakau trumpai: mes, socialistai, su savo priešais kovojam atvirai, ne veidmainingai, o piniguočiai-kapitalistai ir jų tarnai kunigai nelaukia «vertybės iš užpakalio», bet stačiai visoms keturioms griebia mūsų darbo vertybę ir deda ją į «neužkemšamą skilvį».

Ką apie paveikslėli, tai lyg per daug įstabu, kad tas parazitas priimtas už kunigą. Juk jokio kunigiško ženklo neturi; turi tik pinigų ženklus — taigi ar jau pinigais ženklinama kunigą? Pinigais ženklinama tikrą kapitalistą, o ne jo tarną. Nė eilutės po tuo piešinėliu to nenurodo: ten parodyta, kaip jankiai pinigų supynė su dieviškumu, ir autorius tai supynė su prakaituojančio darbininko mintimis apie savo laimę.

Po to viso, argi verta bijot platinti «Kovą»? Argi neverta ir mums mokintis suprast karikatūras ir joms pripažinti gyvenimo tiesą, kaip yra pas kitas apšviestas tautas? Gyvenimo karikatūrą jau visi mes, socialistai, gerokai suprantame, kodėl gi tad mes negalime jo (gyvenimo) išreikšti ir paveikslais-piešiniais, ne vien žodžiais!

J. Baltrušaitis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Vokietija. Valdžiai šiek tiek prisidėjo nesmagumo, kad turi rūpintis svetimžemiais emigrantais. Iš Londono telegrafuoja 5 d. gruodžio į Philadelphia «Public Ledger», kad Vokietija yra labai surūpinta ekonomiškomis pasekmėmis emigrantų užplūdimo iš Amerikos. Korespondentas sako:

«Kyla baimė, kad dešimtys tūkstančių rusų, lenkų, lietuvių, vengrų, grekų ir italų išsėdo iš laivų Hamburge ir Bremene, išlaidę paskutinius savo pinigus kelionei. Jie tapo išmesti ant kranto Vokietijoje ir užplaukia vietinę darbo rinką jau ir be to per pilniai turinčią darbininkų spėkų». Valdžia rūpinasi padaryt su Amerika sutartį, kad būtų kaip nors padaryta, kad neužplauktų Vokietijos ta «negeistiniųjų benamių sriovė» («torrent of homeless undesirables») iš Amerikos.

Parlamente diskutuojant apie valstybės budžetą (paskyrimą įplaukų ir išlaidų) socialdemokratų atstovas žinomasis Bebelis aš-

triai kritikavo valdžią, kuri eidama ranka rankon su kapitalistais nualina darbo žmones ir teip veda visą šalį prie nupuolimo. Jis pakėlė duonos kepalaitį, — kas proletarijato priešams padarė juokų, — ir sako: «Nuolatos kalba, kad šitas duonos kepalas didelis, o ištikrųjų per 18 mėnesių jo svarumas sumažėjo teip, kad iš 4 ir pusės svaro liko 3 svarai, o kaina jo pakilo 50 nuošimčių» (per pusę pabrango). Tuom parodo išnaudojimo didumą. Toliaus sako, kad 4841 mokinyš Berlyne visai nevalgo antrųjų pusryčių, o didelė dauguma jų pasikakina duonos šmoteliu ir kriuzeliu kavos. Vis tai vargas, kurį plečia akloji valdžios politika.

Rusija. Vladivostoke, Siberijoje, prasidėjo didelė byla: kaltinama 198 jurių kareiviai ir viršininkai dviejų torpedinių laivų, ant kurių buvo pakelta maištas 29 ir 30 d. spalio š.m. Byla nagrinėjama uždarytam teisme. 27-iems nuspresta mirties bausmė, 34-ms amžina katorga, 140-čiai įvairios bausmės.

Duma savo atsakyme ant cara «pasveikinimo» ir palaiminimo nepaminėjo caro, kaip «vienvaldžio», nors juodašimtiniai atstovai protestavo. Caras su tuo sutinkas, nes vistiek duma pasivadino jo «valdoma». Stolypinas pasakė: «Vienok vis yra vienvaldžiu!»

Amerikos karės sekretorius (ministeris) Taft dabar vieši Peterburge. Kalbėjosi kelias valandas su caru, kurs interesavęs Amerikos santikiams su Filipiniais, buvo per pusę valandos dūmoje laike posėdyje. Telegramai nieko apie jo politiškus tikslus nemini, tik apie pietus ir iškilmes.

Amerikos Jungt. Valstybes. Atsidarius Washingtono kongresui (parlamentui), gruodžio 3 d. buvo perskaityta prezidento pranešimas («message»). Tai ilgas dokumentas, nes turi savyje apie 30,000 žodžių ir pajudina visas draugijos gyvenimo puses. Tenai nurodoma, 1) kad būtų gerai, kad geležinkelius kontroliuotų valdžia, 2) Shermano įstatymą pataisyti teip, kad likusių legališkais tik «gerieje trustai»; 3) panaikinti trustus, išdirbančius pirmutiniams reikalams produktus; 4) įvesti gerą pinigų tvarką, 5) «Visuomenės valdžia turi būt paveikslingu įstatymdaviu»; 6) paskirti atlyginimą darbininkams, užsiimantiems valdiškoj tarnystėj; 7) įvesti visiems 8 val. darbo dieną; 8) ištirti vaikų ir moterų darbo sąlygas; 9) iškasti gilų kanalą laivams eiti nuo Atlantiko ir didžiųjų ežerų iki Mississippi upės įtakai; 10) pakakinti darbo (darbininkų) reikalavimus; 11) padidinti girių atsargą; 12) įrengti pačtų taupomasis bankas; 13) duoti Porto Rico salos gyventojams piliečio tiesas; 14) rinkimų agitacijos kaštai turėtų būt vieši ir kongresas privalo paskirti užtenkamas sumas kiekvienai partijai vedimui rinkimų kampanijos; 15) įsteigti prie kapitulos tautišką dailos muzėjų; 16) padidinti armiją ir laivyną.

Austrija. Į Vienną pristatyta Vanda Dobrodziejska, jauna moteriškė, kuri Varšavoje metė bombą į general-gubernatorių Skaloną ir paskui su revoliucionierių pagelba pabėgo į Galiciją, į Kriokavą. Ji buvo graži merga ir Kriokavoj tuojaus ištekėjo už vieno Austrijos piliečio. Šnipai sužinojo ją, areštavo ir dabar Vienoje teismas sprendžia, ar ją išduoti Rusijos valdžiai, ar ne. Ją gina advokatas Liebermanas, socialistų atstovas parlamente.

Italija. Valdžia padavė parlamentui įstatymo sumanymą apie užgynimą nakties darbo keptuvėse. Už to įstatymo peržengimą skiriama didelės piniginės bausmės, iš kurių susidės fondas seniems ar šiaip negalintiems dirbti darbininkams. Parlamentas, be abejo, tą įstatymą patvirtis.

Valdžiai atsirado da naujas rūpestis, būtent apie darbo pagaminimą dideliame skaičiu darbininkų, sugrįžusių iš Amerikos, kuomet ir be to Italijoje, kaip ir visur kapitalistų gaspadorystėj, yra visados užtektinai bedarbių.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Blogiau kaip Rusijoje. Į New Yorką atvažiavo pabėgę iš vakarienių valstybių keli darbininkai, kurie atkeliavę iš Rusijos pateko į vergiją Koloradoj; murinai, kapitalistų pasamdyti, kaip užveizdos, juos plakdavo prie darbo. Toki atsitikimai Amerikos Vakaruose ir Pietuose ne naujiena.

Darbininkai netur darbo, o jų darbą veržia profesoriai. Pittsburg (Pa.) visų «Pittsburg Ry» kompanijos tramvajų (karų) valdyba pranešė, kad šiomis dienomis į ją atsišaukė 25 studentai ir 4 profesorai, prašydami darbo. Visi gavę darbą kaip pradiniai motormonai.

Gyvųjų palaidojimas. Apie 60 darbininkų, dirbančių «United Coal Co.» anglies kasykloje Maomi, apie Monongahela, Pensylvanijoje, liko palaidoti po griuvėsiais, nugriuvusiais nuo gazo eksplozijos. Per nepriežiūrą, gazų prisirenka kasykloje ir kada darbininkai su žiburiu įeina dirbti, tie gazai užsidega. Kada gi darbininkai iškovos geresnę tvarką ir priežiūrą, kad tokios nelaimės teip tančiai neatsitiktų?

Kalifornijoje anglies kasyklai Fremont užsidegus, žuvo vienuolika darbininkų.

Bedarbių armija vis didinasi. Illinois valstybėj, Chicago Heights mieste iš Hamiltono pianų dirbtuvės šiuo tarpu paleista 200 darbininkų; Morgan Trog kompanija paleido 100 darb.; Hieks lokomotyvų dirbtuvė paleido 250 darb., Kamdy automobilių kompanija paleido 50; kitos dirbtuvės teipgi atleidžia nuo darbo. Manitowoc, Wis., 200 darbininkų netur darbo, o kiti dirba už numazintą algą. W. Virginijoje 250 anglekasių patys pametė darbą, kaip «Providence Coal» kompanija jiems pradėjo mokėti popieromis, duodančiomis tiesią pirkti akcijas (mat vargšai nenorėjo būt tos kompanijos nariais!).

Per vieną savaitę «Pennsylvania» geležinkelio kompanija paleido 30,000 darbininkų, dirbusių prie triobų statymo. Massachusetts valst. «Lowell Mashine» kompanija paleido 600 darbininkų; Montreal, Kanadoj «Grant & Co.» pabirkai tapo uždaryti. Maine valst. Madisono vilnų kompanija uždarė dirbtuves neapribuotam laikui.

Tik Nebraskoj ant Harrimano geležinkelio linijų, kur neseniai buvo dėl krizio pertraukta darbas, dabar vėl pradėta dirbti.

Beveik visoj Amerikoj sustojo dirbė verpyklos; kur dirba, tai darbininkai gauna daug mažesni uždarbį.

Ikišiol uždaryta 60 geležies liejyklų vakarinėje Pensylvanijoje. St. Louis (Ill.) dabar yra 30,000 bedarbių, East St. Louis apie 10,000; Milwaukee (Wisconsin valst.) su viršum 4,000 netekę darbo. Nevados valstybėj «Southern Pacific» geležinkelis būk nepritekęs 100 tūkst. dolerių darbininkams išmokėti, tai išmokėjo čekiais, kuriuos, sakė, išmainys bile banka. Bankoms gi atsiskaičius išmainyt, darbininkai paliovė dirbė.

Ir «kariški» darbai pajuto krizį. Bostone prie kariškų laivų darbai liko užbaigti ir 400 darbininkų neteko darbo. Menama, kad į dvi savaites da bus paleista nuo 1000 iki 3000 darbininkų.

Tai vis dedasi šiomis dienomis, gruodžio pradžioje.

Darbininku judejimas svetur.

Rytinėj Indijoje, kaip pereinam numerj minėjom, streikuoja geležinkelių darbininkai. Streikas neapsieina be riausių ir kariuomenės įsikišimo. Į Arauzolį tapo atsiųsta anglų pėkštinkų pul-

kas, kadangi ant tos stoties streikininkai esą apiplėšią keleivius ir vagonus, kuriuos paskiau uždegė. Simla mieste apsistojo visas gyvenimas, kadangi geležinkeliams sustojus ir laivai negali išeit iš prieplaukų, nes anglies ir kitų tavorų nėra kam pristatyt. Apelinke, kur tankiai badas šurmikauja, dabar žmonių padėjimas da baisnis.

* * *

Prancūzijoje Limoges (Limož) mieste sumažinta porcelėno pabrėke darbas ir 200 darbininkų prašalinta. To priežastimi yra Amerikos dabartinis krizis. Mat tas pabrėkas daug savo išdirbinių siųsdavo į Jungtines Valstybes, o dabar, pabrėkantas bijodamas nuostolio nesiunčia čionai, tai ir darbas dėlto sumažėjo. Tuo tarpu vienok imasi dininti pabrėką,

* * *

Šiaurinėje Švedijoje gresia badas: mat dėl didelių lytų javai neuzderėjo. Žmonės jau dabar valgo prastų miežių duoną, o vargdieniai jau badauja.

* * *

Vokietijoje, ankštojoj upės Ruhr apylinkėj darbininkai kroatai padarė paskutiniu laiku apie devynis užpuolimus su plėšimais ir žudynėmis. Vietiniai gyventojai tada nusprendė visą kroatų tautą esant plėšikais ir visus kroatų — apie 100 ypatų ne tik iš tos apygardės bet ir iš valstybės išvarė.

* * *

Italijoje, kaip rašo «Giordane d'Italia», daugybė pasikėsusiųjų važiuot į Ameriką dabar pasilieka savo krašte, ir be to jau apie 200 tūkstančių darbininkų daugiau ne kaip paprastai sugrįžo iš Amerikos dėlei čia įvykstančio krizio. Dėlto dabar gema reikalas parūpint darbas tokiam darbininkų skaičiui. Mat Amerikos bedarbė atjaučiama ir Europoj. Berlyne dabar yra 40 tūkstančių darbininkų, ką negauna darbo.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Iš Amerikos «Socialist Party» veikimo. Partijos Visuomeniškas Komitetas nutarė visur varyt agitaciją—protestą prieš teip vadinamą «Dick Military Law» (Dick'o kariškas įstatymas). Mat senatorius Dick padavė tokį įstatymo sumanymą, kad būtų įvesta «tautiška» gvardija. Panaši «gvardija» gyvuoja Pensylvanijos valstybėj, kur ji puikiai atsižymėjus anglekasių krauju laike streikų. Tokią miliciją čia vadina kazokais («Cossacks»), sulyginant su Maskolijos kazokais.

«Soc. P.», sekretorius pagal partijos konstituciją nuo lapkričio 15 d. apšaukė rinkimus pildomojo komiteto ir sekretoriaus. Rinkimas eina per visuotiną referendum.

LSDP. Organizacija Didž. Britanijoje savo susivažiavime Bellshillyje rugsėjo 8 d. nutarė: 1) Įkurti savo organą (dabar jau įkurtas, vardu «Rankpelnis»); 2) uždėt ant visų organizacijos narių mokestis į laikraščio fondą iki nanjų metų; kiekvienas narys turi mokėt 1 peną į savaitę. Beto kiekvienas narys užsirašys organą. 3) Redakcija susideda iš trijų ypatų, susivažiavimo renkamų, vėda visus laikraščio reikalus, jos žinioj yra laikraščio išdas, atskyrum nuo Centro K—to išdo, ji išduoda apyskaitas susivažiavimui; C.K—tas turi tiesą pertikrinėt redakeijos pinigus ir turtą. 4) Redakeijos reikalų vedėjui mokėti 20 šilingų (į savaitę!) raidžių statytojui 32½ šil.; 5) laikraščio vardas — «Rankpelnis»; leidžiamas kas dvi savaiti; jo kaina 2 penai numeris. 6) į redakeijos narius

išrinkta K.Jurgelionis, A.Marčiukaitis ir J.Čerkevičius. — Susi-
važiavimas pripažino, kad organizacijai reikia turėti savo progra-
mą ir įstatymus. Pagaminti tujų projektus pavesta redakcijai.

SANJUNGOS REIKALAI.

V Rajono 4-ta konferencija.

Lapkričio 24 d. š.m. atsibuvo konferencija Gilberton, Pa.

Posėdį atidarė organizatorius drg. J.Ramanauckas. Drg. A. Aponikas perskaitė protokolą praėjusios konferencijos. Vienbalsiai priimta. Išdininkas, drg. Balčiūnas, perskaitė rajono išdo atskaitą. Išde yra pinigų \$ 13,60.

Posėdžio pirmsėdžiu tapo išrinktas drg. V.Balčiūnas, raštinin-
ku — drg. J.M.Jasulevičius.

Atstovai pribuvo nuo sekančių kuopų: — 70 kuopa, Gilber-
ton, Pa.: J.Pauliukonis, V.Sadauckas, M.Dumbliuokas, C.Rice;
15-ta kp., Minersville, Pa.: J.Kleiza, J.Čiudinienė, J.Draugelis,
J.M.Jasulevičius, V.Lietuvninkaitė, A.Rušniūtė, J.Ramanauckas;
46-ta kp., Mahanoy City, Pa.: A.Aponikas, J.Overaitis, J.Švedas,
J.Sabaliauckas, J.Buragas, A.Žebraitis; 10-ta kp., Mt. Carmel,
Pa.: J.Kižis, O.Skučiūtė, U.Aktovietė, F.Lapinskas; 69-ta kp.,
Wm. Penn, Pa.: J.Rudzevičia, K.Kuršvietis; 53-čia kp., St. Clair,
Pa.: A.Žukauckas, A.Bartuševičius; 79-ta kp., Girardville, Pa.:
P.Žemaitis, V.Paulauckas; 28-ta kp., Shenandoah, Pa.: J.Lišaue-
kas, J.Česna, M.Vakrina, V.Balčiūnas, I.Rudminas, P.Staniulis,
80-ta kp., Hazleton, Pa.: P.Butkevičius.

Drg. I.Rudminas pasakė prakalbą, aiškindamas J.Buržinskio
biografiją. Susirinkę draugai ir draugės išreiškė simpatiją atsisto-
jimu žuvusiam už laisvę draugui J.Buržinskiui.

1. Atsitikus kokiam nors nelaimei draugui socialistui, turi
atsiškauti per «Kovą», jog reikalauja pagelbos, tuomet draugai tu-
rinti atjautimą, aukaus nelaimingamjam; aukavimas nepriversti-
nas.

2. Konferencijos raštininkas turi būtina visus nutarimus pa-
garsinti «Kovoje». Žinoma, tik tuos, kurie tapo perleisti per balsus
ir liko užtvirtinti.

3. Centrališki viršininkai LSS. būtina turėtų prisilaikyti
konstitucijos (kai kurių kuopų viršininkai skundėsi, jog sąnariams
neužsimokėjusiems už 3-6 mėnesius buvo sulaukę «Kovą», bet cen-
trališki viršininkai siuntinėjo, — tokiu būdu liesina Sąjungą).
Kuopos raštininkai turi pranešti kiekvieną mėnesį neužsimokėju-
sių draugų skolą; nemokantiems po 3 mėnesių sulaukyti «Kovą».

4. Rajonas turi parūpinti agitatyviškus lapelius; kuopos po-
tam turės pirkti iš rajono ir paplatinti tarp žmonių.

5. Rajono knyginiui pavesta nupirkti knygų už 10 dol. ir pro-
gai atsitikus pardavinėti.

6. Hazletono draugai nusiskundė, kad kun. Dielininkaitis
noris suareštuoti vietinę kuopą laike susirinkimo. Kalbėta buvo
daug apie tai patarta Hazletono draugams būti drąsiems ir nebijo-
ti jokių gązdinimų, nes visi draugai už tą, jeigu, kas blogo atsitik-
tų.

7. Paduoti protestą prieš kun. Kaulakį už areštavimą dvie-
jų draugų, kurie platino apšvietimą, drg. Baltrušaičio ir drg. Du-
bieko. Protestą sustatyti pavesta drg. J.Ramanauckui ir drg. I.
Rudminui.

8. Konferencijas laikyti, kaip ir ligšiol, kas 3 mėnesiai, bet
atsitikus svarbesniems reikalams organizatorius gali sušaukti ir pir-
miau.

9. Parūpinti programą vedimui konferencijos palikta toles-
niam laikui, t.y. laukti naujos konstitucijos.

10. Kandidatas ant socijališko tikieto pastatyta drg. V.Bal-
čiūnas iš Shenandoah, Pa.

Ateinanti konferencija atsibus mieste Mt. Carmel, Pa., pabai-
goj vasario 1908 m.

Sekantiems 3 mėnesiams išrinkta: organizatorius — J.Rama-
nauckas, Minersville, Pa., Box 538; raštininkas — A.Aponikas,
Mahanoy City, Pa., 1019 E. Mahanoy str.; išdininkas — V.Bal-
čiūnas, Shenandoah, Pa., 217 E. Center str.; Knygius — J.Overai-
tis, Mahanoy City, Pa., 17 W. R. Road str.

Aukų «Kovos» fondui surinkta \$ 9,50.

Pertraukose draugės dainavo laisvės dainas ir deklamavo.

Pirmsėdis *F.V.Balčiūnas*, rašt. *J.M.Jasulevičius*.

I rajono 5 konferencija.

Konferencija atsibuvo 24 d. lapkr. Hartford, Conn.

Delegatai pribuvo iš šių kuopų: — 49-tos, Hartford, Conn.:
S.Stankevičius ir A.Trušas; 16 k., Meriden, Conn.: K.Liutkus ir
J.Verbyla; 38 k., Bristol, Conn.: J.Žvingilas; 34 k., Waterbury,
Conn.: A.Stankevičius ir P.Dargis; 26-tos k., New Haven, Conn.:
J.Kazlauckas, M.Savičiūtė, E.Savičiūtė ir Daukšintė; 5-tos k.,
New Britain, Conn.: K.Senkus, J.Sabas, V.Sabaliauskas, M.Nei-
monas, J.Kardokas, E.Malinauskienė, V.Sabintė; 25-tos kuopos,
Union City ir Naugatuck, Conn.: J.Strimaitis. Išviso delegatų pri-
buvo 19. Teipgi pribuvo rajono organizatorius J.S.Pruselaitis ir
raštininkas J.S. Konferencijoje dalyvavo žinomas R.S.D.-D. Parti-
jos atstovas drg. Antonov, ir vietinės kuopos draugai, bet tiktai su
patariamuoju balsu.

Kad nebūtų daug vietos užimta «Kovoje», nutarta netalpinti
visų nutarimų, vien tiktai lytinčius visą Sąjungą.

Svarstyta ir nutarta šie klausimai:

1). Paremiam baltimoriečių įnešimą — išleisti visos Sąjungos
lėšomis agitatyviškus lapelius.

2). Kaslink[pertraukimo iš Lietuvos arba ir čion Amerikoje
atsirandančio agitatoriaus atrandame negalimu, dėlėi finansiškų
kliūčių, nes agitatoriaus užlaikymas reikalauja pusėtinai pinigų,
kurių mūsų Sąjungoj mažai tėra.

3). Kad kiekviena kuopa stengtųsi paraginti savo narius išsi-
imti pilietiškas popieras, teip sakant, kad kiekvienas narys būtų
šios šalies piliečiu.

4). Kad Sąjungos išdą kontroliuotų Pildomasis Komitetas.

5). Kaslink pavienių narių klausimas kilo iš to, kad mes nu-
vargę darbininkai permatome, kad vien tiktai susivienijus galima
atsiekti savo tikslus, prie kurių mes einame, bet mūsų Sąjungoj y-
ra daug pavienių narių, tad likosi pripažinta laisvė prigulėti prie
kuopos, ar ne. Bet tas klausimas galutinai neišrištas; jį išriš ir su-
tvarkys būsimoji konstitucija.

6). Kaslink suspenduotų narių kad būtų «Kova» sustapdyta,
kaip greit pranešta «Kovos» administracijai.

7). Kaslink įsteigimo darbo biūro mes nutariame sekančiai:
atkeliaavę iš Europos trekreipiasi į Sąjungos sekretorių, o sekreto-
rius į kuopų sekretorius klausdamas darbo.

Senasis rajono komitetas atsisakė toliaus tarnaut. — Į komi-
tetą išrinkta šie draugai: organizatorium K.Liutkus, 71 Pine Str.
Meriden, Conn.; raštininku A.Daukšintė, 23 Charter Str. New Ha-
ven, Conn.; išdininku J.Kazlauckas, 248 Wallace Str. New Haven,
Conn.; knygium J.Verbyla, 71 Pine Str. Meriden, Conn.

Į veikianįjį komitetą tapo tas patvirtintas drg. J.Sabas, 15
Comerton Str. New Britain, Conn.

Sekanti konferencija nutarta daryt už 2 mėnesių, t. y. antroj pusėj sausio mėn. Naugatuck, Conn.

Konferencijos vedėjas *K. Liutkus*,
Užrašėjas *J. Verbyla*.

Philadelphia, Pa. 1-ma LSS. kuopa mėnesiniam susirinkime lapkr. 26 d. svarstė 60-tos Bostono kuopos įnešimą (žiur. «Kovos» N 46), kad būtų parupintas keliaujantis organizatorius. 1-ma kuopa atranda tą praktiškai neįvykinamą. Atranda, kad ir be to, ypač šiuo paskutiniu laiku, nestingam kalbėtojų, kurie užsiima važinėjimu ir ragina kuopas rengt prakalbas, o jie pribuva tik su kelionės atlyginimu; kalbose gi atlieka pareigas organizatoriaus. O tas sutaupo mūsų pinigšką stovj, nes paskyrus nuolatinį keliaujantį organizatorių, priseitų ir algą paskirti. — Taigi 1-ma kuopa pataria šį įnešimą atidėt tolesniam laikui.

Varde kuopos, sekr. *P. Jonaitis*.

Apie darbo biurą.

Kovos N 34 buvo patilpęs straipsnis apie pajieškojimą darbo atkeliaavusiems iš Lietuvos, o ypačiai tiems, kurie turėjo prasišalinti nuo caro valdžios. Męs, 19-ta LSS. kuopa, Brooklyne, N.Y., savo mėnesiniame surinkime, 3 d. lapkričio, apsvartėme tą dalyką sekančiais:

Draugai, apsigyvenę Jungtinėse Valstijose, turėdami darbą kokioj nors dirbtuvėj, pasitaikius laikui, kada reikalingas darbininkas, galėtų pranešti «Kovos» redakcijai. Kada atsišauktų į redakciją pribuvęs, — reikalaudamas darbo — draugas, redakcija praneštų jam (reikalaujančiam darbo), kur yra tokia ir tokia vieta. Reikalaujantis darbo, galėtų susinešti per laiškus, susizinojų apie darbą ir jei darbas tikrai prieinamas, gali nuvažiuoti ir užsiimti juo.

Arba: Draugai, pribuvę iš Lietuvos, negaudami darbo, galėtų paduoti savo vardą bei adresą «Kovos» redakcijai, kuri patalpintų «Kovoje». Draugai, patėmiję be darbo draugą, pasiteirautų kiekvienas savo apielinkėj apie darbą. Pasirodžius, kad yra kur vieta, praneštų nedirbančiam, kuris, jei jam tinkama vieta, galėtų pributi ir užimti tą vietą.

Dėlei apsisaugojimo nuo suvadžiojimų, kokių galima tikėtis nuo priešų, patariame šiaip: draugas, sužinojęs kur reikalingas darbininkas, turėtų kreiptis prie LSS. kuopos sekr., kuris pridėdamas kuopos antspaudą, paliudytų, kad galima tikėti, t. y. kad darbas bus parupintas.

Taigi męs šiaip apsvartėme. Kviečiame draugus prie darbo; lai kuopos susirinkimuose apsvarsto plačiau kaip ap-rupinti atkeliaavusius draugus — pajieškoti jiems darbą.

19-tos kp. raštin. *A. Unguraitis*.

Atsišaukimas į draugus ir visus laisvės mylėtojus.

Męs 29-tos kuopos LSS. draugai per savo mėnesinį susirinkimą perskaitę «Kovos» N 45 tą skausmu perveriančią žinią, jogei mūsų draugą J. Buržinską caro budeliai nukankino, su neapsakoma neapykanta caro terionams, męs —

Atsišaukiam į visus brolius lietuvius vardan nukankinto draugo, kuris mirdamas už mūsų visų laisvę meldė neapleisti varge esančios savo biednos motinos; teipogi ir jo draugą Liaugminą negeresnis likimas sutiko: jį caro budeliai nusprendė ant 20 metų į Sibirą, jis teipgi paliko našlaičiais savo biedną moterį su mažu kūdikiu ir seną motiną be prieglaudos, — męs atjauzdami širdies skausmą ir ašaras tų motinų, kurios užaugino tokius laisvės karžygius, kurie drąsiai kovojo už nuvargintus savo brolius ir gyvastį savo padėjo, atsišaukiam, kad mūsų, mieli draugai, privalumas yra paduoti toms motinoms pagelbos ranką. Draugai! męs gyvendami tolimoj šalyj ir negalėdami atkeršyt tyronams su ginklu, aukaukim nors centus, o mūsų kovojanti broliai pavers juos į ginklą... Męs atmindami vargingą gyvenimą tų našlaičių, sudėjome \$ 10.55.

Garbė jums, laisvės karžigiai! Mirtis caro budeliams!

Kuopos vardu: *A. Klembauskas, J. Dzienius, V. Burba*.
Springfield, Ill.

LSS. kuopu reikalai.

Cleveland, Ohio. Męs 3-čios kuopos draugai savo mėnesiniame susirinkime lapkr. 17 d. nutarėm atsišaukt per organą «Kovą» į draugą Šupailą, buvusį mūsų kuopos finansų raštininką ir literatūros agentą. Tas draugas apleido Clevelandą ir mus 3-čią kuopą ir neperdavė visų reikalų, geros rokundos nė vienam draugui.

Drauge! Jeigu neužsitikėjai kuriuo nors vienu kuopos draugu, tai kodėl nepasiuntei į centrą? Jūs turit išduot dvi apyskaitas: iš mėnesinių ir iš literatūros, ką Clevelande padavojot. Męs ilgai laukėm, ar neišduosit apyskaitų per organą, bet nesulaukėm. Kelis kartus buvo pavesta išriuktam draugui susirašyt per laiškus ir tie draugai rašė kelis kartus, bet atsakymo jokio nuo tamistos negavo. Tai, drauge, meldziam išduot apyskaitą per organą arba rašykite šituo adresu: S. Visockis, 1919 Lorain ave., Cleveland, O.

1 rajono komiteto atsišaukimas į kuopas ir drg. pavienius.

28 lapkričio dieną męs rajono komitetas susivažiavom į New Haven, Conn. (apart komiteto buvo keletas ir pavienių draugų).

Matydami mūsų 1-mo rajono išdą suvis silpną, męs nutarėm parengti fėrus — naudai rajono, podraug kviesdami prisidėti prie to visas kuopas ir pavienius draugus, idant prigelbėti tam tikslui

(t. y. fērams). Todėl užkvičiame visas kuopas ir drg. pavienius prisidėti nors paaukavime kokių nors daiktų. Nekurie draugai per paskutinę konferenciją ketino paaukauti — tai meldžiam. Draugai arba kuopos, kurios ką norint aukautų dabar, tai meldžiam da ne-siųsti tikslai duoti žinią rajono organizatoriui ką aukauja, o pas-kiaus organizatorius nurodys kur pasiųsti.

Kuopos arba pavieniai draugai, kurie aukauja, atsišaukit į or-ganizatorių ne vėliaus, kaip prieš Naujus Metus, nes aukavimui ir apkalbėjimui paskirta laikas tik iki Naujų metų.

Sekretorius *A. Dankšiučė;*

Organizatorius *K. Liutkus,*

71 Pine St. Meriden, Conn.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po-pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinios.

So. Boston, Mass. Nedėlioj lapkr. 17 d. pobažnytinėj salėj, atsibuvo prakalbos su dainomis, parengtos «Širdies Je-zaus» draugystės. Prakalbas atvėrė draugystės pirmsėdis (pa-vardės nežinau), trumpai paaiškindamas apie draugiją ir jos tikslą ir pirmu kalbėtojum perstatėp. S'anį. Tasis trumpai aiškino kodėl žmonėms, o ypatingai lietuviams, reikią vien-

Draugo atlankymas.

(Gyvenimo vaizdelis.)

GRAŽUS nedėlios rytas... Aš gerai savo kambaryj iš-simiegojęs, pavalgęs apie 9 val. pusryčius, atsisė-dau prie staliuko ir jau buvau ketinęs ką nors pa-rašyti; bet užėjo man mintin mano geras draugas, su kuriuo mudu čionai, Amerikoje, susipažinova ir labai gerai gyvenova, taigi nustojau rašes ir apsilvilkęs rubais, nukelia-vau prie jo. Jis man buvo sakęs pirm poros sąvaičių, kad gavęs darbą kokiame tai dideliame hotelyj, gaunąs 20 dole-rių ant mėnesio, valgį ir gyvenimą. Man buvo žingeidu ma-no draugo likimas, todėl aš dabar prie jo vaziuoju. Kol nu-vaziavau, buvo jau apie 10 val. ryto. Nuvažiavęs tenai, klau-siu vieno, klausiu kito, nieks nežino mano draugo pravardės, bet vargais negaliais šiaip-teip pasisekė man jį surasti. Vie-nas tarnas parodė man labai nešvarius trepus (laiptus) ir pa-sakė:

— Lipk tenai, gal jį rasi.

Nieko nelaukdamas, žengiu laiptais į ratą ir neilgai tru-kus, atsiduriau kambaryj su baisiai dvokiančiu oru ir užžibin-tais žiburiais, pristatyta daug lovų, suverstų kaip kiaulių ki-

tis ir kvietė rašyti į kokią nors draugystę. Jam pabaigus pirmsėdis perstasė kalbėtojum drg. Michelsoną. Drg. Michel-sonas trumpai, bet aiškiai ir suprantamai paaiškino, jog ne visos gyvuojančios draugystės vienodą naudą atneša ir dėlto įsirašant reikia žiūrėti kokia draugystė mums naudingesnė, o žinodamas, kad čia susirinko vien tikslai darbininkai, aiškino, jog mums geriausiai ir naudingiausiai įsirašyti į darbininkų draugystes, nors ir tvirtina mūsų skriaudėjai, buk darbinin-kų draugystė mus labiau žudanti, negu jie. Kalbą jam pa-baigus, žmonės pritarė jam rankų plojimu. Po to vietinis ba-žnytinis choiras, po vadovyste vargonininko, padainavo Lietu-vos himną ir da keletą taut.škų dainelių, kas susirinkusiems labai patiko. Toliaus kalbėjo vienas iš sąnarių «Širdies Je-zaus» draugystės, aiškindamas įstojimo sąlygas ir naudą, ko-kią įstojusieji turės. Paaiškino, kad tikslai geri ir tikri ka-talikai, pildanti tikėjimo įstatymus — einanti bažnyčion, spa-viednėn ir tt., tegali buti ton draugystėn priimami.

Tam pabaigus pirmsėdis perstatė p. Mikalaucką. Nors daugumas iš susirinkusių gana gerai žinojo, ką gali nuo šito kalbėtojaus išgirsti, bet, misliju, mažai kas galėjo atspėti, tą ką mėš nuo jo išgirdome. Kalbėtojas pirmiausiai paaiškino, jog jis nešas koku mokslinčium ir jokių mokyklų nebaigęs, bet kaipo seniai gyvenantis Amerikoje, pasakysias keletą žo-džių apie čionykščių lietuvių gyvenimą. Tuojaus užgriebė Lietuvą ir lietuviškos spaudos ir tautos naikinimą, o apskel-bęs, jog «iš Dievo mylistos» ir per nekurių rupinimąsi spaudą atgavome, peršoko tuoj Amerikon kalbėdamas, kaip atvykę čia lietuviai tuoj pasileidžia, pameta savo tautą ir tikėjimą;

nis. Pamislįjau: «Argi čionai gyvena mano draugas!»

Žengiu toliau — ugi mano draugas pasiēmęs kokį laik-raštį, skaito; žiuriu — «Kovą». Aš jam iš netyčių, užėjau iš užpakalio ir į ausį sakau:

— Labą rytą.

Kruptelėjo.

— A, kad tave vanagai, net nugąždinai tu mane... Nie-kad netikėjau, kad tu čionai mane rasi, nes matai, drauge, aš dabar gyvenu «ant dugno»...

Ilgai netrukus, aš sakau jam, kad rengtųsi ir eisime kur ant tyresnio oro pasikalbėti, nes čia oras labai šlykštus. Ir mudu tuo išėjova ir atsidurėva artimiausiame parke. Atsigu-lėva ant žolės ir pradėjova pasakotis savo vargus. Ką mėš čionai Amerikoje nuveikėme... Kokį gyvenimą vedame... ir kaip patys progresuojame...

— E, drauge, — pradėjo mano Povylas, — ar aš toks bu-vau, kada turėjau šiek-tiek geresnį užsiēmimą; dabar pavir-siu visai į laukinį žmogų, arba pastipsiu...

Norėjo dar toliau kalbėti, bet pamačiau, kad mano draugui pasidarė nesmagu.

— Kas tau darosi, ko nuliudai?

— Kad tu žinotumei mano dabartinį padėjimą, tai ir tau gal ne kitaip butų...

— Sakyk greitai, kas tau yra, gal aš galėčiau tau šiek-tiek gelbėti!

neina į bažnyčias, neina spaviedin ir tt. Kad, girdi, užsikrečia puikybe ir negerais mokslais; girdi, didžiausias ir reikalingiausias mokslas – katekizmas; o didžiausi daktarai ir mokslinčiai katekizmo nežino, ir dėlto yra tamsesni už tuos, kurie jokio mokslo nežino, o tiktai katekizmą... Apskelbė, kad Rusijoje atsiradę kokie–ten «nikilistai» ir «cicilistai», kurie tiktai žmones sumaišė ir bedieviais padarė, taigi ir čia, girdi, tokie žmonės įvisę... Prirodė (žinoma savotiškai), jog «cicilistai» plėšikai ir vagys... Čia klausytojai nebeiškentė. Prasi-dėjo rankų plojimas, trepsėjimas, švilpimas, teip jog negalima buvo nieko girdėti, ką kalbėjo toliaus šitas katekizmo profesorius. Stengė žmogelis, kiek galėdamas, bet pradėjus žmonėms eiti laukan, turėjo sustot, nors ir labai supykęs. Žmonėms kiek nusiraminus, kalbėjo vėl p. Stanys. Kalbėjo darbininkiškoj pakraipoj, šaukdamas darbininkus vienyti ir pasiliuosuoti nuo kapitalistiško jungo. Jo kalba labai žmonėms patiko. Jam pabaigus, ir prakalbos pasibaigė.

Į katekizmo išpažintojų draugystę tą vakarą, regis, niekas neįsirašė. Praėjo jau tie laikai, kuomet katekizmas pasaulį valdė. Ir jie jau negrįš!...

J.S.

Wallingford, Conn. Čia yra mažas burelis lietuvių, bet tarp jų jokio susipratimo nėra. Vieną draugą užšnekinau sykį; sakau: Drauge, važiuokim ant prakalbų. Sako: Tegu bus tos prakalbos be manęs; tie cicilikai tų pliauškia, tai, sakau, jus jų klausot; ar jie prieš vėją papus...

— Ką tu gelbėsi, kad ir tavo gyvenimas nedaug gal skiriasi nuo mano, o jeigu ir galėtumei, tai aš netikiu, kad tu man kuo nors gelbėtumei.

— Nagi, Povylai, argi tu pavirtai į tokį žmogų, kad nė savo draugams nenori tikėti!

— Teip, čionai, Amerikoje, nėra nė draugo, nė giminaio čio, bet yra purvinas «biznis»... Jei moki «biznį» varyti, – gerai, o ne, – stipk badu, nes čionai iš draugų ir giminių biznį daro...

— Nagi, bent papasakok, kaip tu gyveni, kad ir aš negalėsiu tau gelbėti, tai bent žinosiu, kaip mano Povylas gyvena.

Sunkiai atsidesęs pradėjo:

— Sakiau tau andai, kad jau gavau šiokį–tokį užsiėmimą ir padaviau tau adrisą. Taigi netekęs darbo banke, buvau ketinęs pastoti kur nors į pabirką, bet per 6 savaites ėjau rytas iš ryto prie visokių pabirkų, visur «geitai» buvo žmonių apgulę, jokiū būdu negalėjau gauti darbo. Ta bedarbė labai mane ėdė, nes baisiai rūpėjo, kas su manim bus toliau. Galų–gale, nusprendžiau jįškotį po laikraščius kokio nors darbo. Kaip nusprendžiau, teip ir padariau. Nuėjau užimt mano surasto darbo, palaukus apie 15 minutų, atėjo sena moteriškė, aš padaviau jai tą iškarpa iš laikraščio, ji pažiūrėjo į mane ir sako: «Ar tu dirbsi tą darbą – langus plausi?». — «Teip», atsakiau, tik paklausiau, kiek mokės ir abel-

Tai tokiam tamsunėliui nors šnekėk dieną ir naktį, tai jis vis savo rėžia ir gana.

Cicilikas.

Nereik pamest vilties: jei toks žmogus šneka su socialistu, jei da bando ginčytis ir peikti socializmą, tai – tikėkite – iš jo išeis... socialistas. Bėda su tais, kurie tyli ir lyg ausis užsikemšę nieko negirdi ir nenori girdėt. **Red.**

Niagara Falls, N.Y. Nors jau prieš keletą metų čion lietuviai apsigyvenę ir jau apstus jų burelis čia yra, apie 200 ypatų, bet lyg šiolei jie didžiausios tamsos atkylanėj tunojo ir miegojo amžinu tamsybės miegu, teip, kad rodėsi jokios vilties nebuvo jų pakėlimui. Bet pasirodė visai kitaip! Pasirodo, kad ir jų širdise randasi da kibirkštėlė šviesos. Šįmet atsilankius iš Bostono darbščiam draugui J.Kudlauskui ir pradėjus darbuotis tarpe lietuvių, toliaus, pritariant keliems draugams ir pagelbstant Rochesterio LSS. 7 kuopai, 3 d. lapkričio likosi surengtas didelis viešas susirinkimas, su palkabomis, deklamacijomis ir dainoms, kur atsilankė iš Rochesterio trys kalbėtojai, 3 deklamatoriai ir dainininkų choras. Ig. Kudlauskas atidarė susirinkimą ir paprašęs draugų ramiai užsilaikyti, perstatė kalbėtojus.

Kalbėjo S.Valiulis, – jo kalbos tema: geologija, gamta ir astronomija; J.Greeley kalbėjo apie šiandieninį darbininkų buvį; K.Vaivoda – apie kaimiečių kovą su ponais VIII amž. ir apie Rusijos revoliuciją. Kalbų tarpuose deklamavo F.

nai, kokios sąlygos. Sako: 20 dolerių mėnesij, valgis ir gyvenimas. Maniau, kad nors ir nedidelė alga, bet gal nors turėsiu atskirą kambarį, kame galesiu šį–tą nuveikti. Bet mano svajonė visai neišsipildė – pasirodo, kad reikia gyventi kambarij be oro, kuriame gyvena apie 20 žmonių. Vienas langas išeina į kitą kambarį – į svečių «tualetą», ateina žinoma oras, bet labai nemalonų tur kvapą. Kitas langas išeina į kažinkokį urvą. Saulės niekada čionai nematyti, žiburiai tur visada žibėti. O valgis... valgis tris kartus per dieną, susideda iš liekanų, kurių svečiai nesuvalgo; visokių trupinių, mėsos, duonos, bulvių, arbata, kava ir pienas neva saldus; kasdien pilvą skauda nuo to «gero» valgio.

Ir vėl mano Povylas kone verkia. Bet šį kartą, po jo pasakojimo ir man pasidarė graudu, kada žinojau jo gana gerą gyvenimą pirmiau, bet gelbėti aš jam negalėjau, nes pats vos 8 dol. gaunu už savaitę, teip, kad galai su galais vos tik susieina. Bet, visgi negalėjau aš savo mylimo draugo apleisti, žinojau, kad žmogus yra vertas guodonės. Tariau:

— Eik pas mane gyventi, kol gausi kur nors geresnį darbą.

Bet mano draugas atsisakė, nes, matyt, jam nesmagu butų gyventi iš mano menko pelno. Nors aš jam visaip įkalbinėjau, bet jis nesutiko.

— Nors badu stipsiu, bet gyventi iš kito triuso negaliu.

— Kaip uždirbsi, – sakau, – atiduosi.

Mičas, 7 metų kūdikis, J. Merkuševyčius ir P. Petronis. Kalbos ir deklamacijos publikai labai patiko. Po prakalbų keli sumanūs draugai įsirašė į Liet. Soc. Sąjungą ir taip sutvėrė naują kuopą; įsirašė 7 vyrai ir 1 moteris.

Rochesterio draugams išstariame širdingą ačių už atsilankymą.

Kuopos sekr. *Ig. Kudlauskas.*

Minersville, Pa. Šitam miestelyj darbai eina vidutiniškai. Lietuvių dailus burelis. Apšvietimas jų tarpe jau labai pakilęs. Socialistų kuopelė didinasi. Bet labai da žemai stovi susipratimas tarpe lietuvačių merginų. Kai—kurios susideda su kokiais «čiutabakiais» airiškais, kurie jas ir išnaudoja. Negražu susidėti su kokiais valkatomis. Bet joms bile moka aplink šokinėti kaip gaidžiai ir žaunyt nė šį, nė tą, tai ir geras.

J. C.

Chester, Pa. Lapkričio 17 d. atsibuvo P. Pukšlio vestuvės, kur svečiam besilinksminant vienas iš draugų užminė sušelpť kovotojus už laisvę Lietuvoj. Visi su noru pritarė ir liko suaukauta 5.25.

J. As.

Naugatuck ir Union City, Conn. Lapkričio 3 d. susirinkus svečiams į A. Astracko dukters krikštynas, P. Grajauskas trumpai paaiškino apie vargingą padėjimą dabar lietuvoj ir paprašė susirinkusių aukauti nors kelis centus revoliucijai. Susirinkusieji sumetė bent 2.30. Atėmus 5c. siuntimo

— Teip, bet kada tu žmogus gali ką nors uždirbti, kad visą pelną atima sau kapitalistai.

— Matai, tu sakai, kad kapitalistai atima nuo tavęs pelną, aš tau duodu, o tu nenori imti!

— Teip, kapitalistai atima — tiesa, bet geriaus sakant, mes jiems atiduodame, per mūsų nesusipratimą; jeigu mes, darbininkai, jiems neduotume, tai ką—gi jie galėtų daryti? Jų saujelė, o mūsų milijonai! Bet tarp mūsų da nėra geros vienybės, tai ir kapitalistai naudojasi iki laikui... Ot, kaip ir tarpe mūsų lietuvių atsiranda daugumas nieko nesuprantančių, o kita dalis supranta savotiškai; ima platint tarp žmonių agitaciją, bet ne iš tos pusės — vietoj atnešti naudą, atgabena vaidus. Prakaibose klausytojai žiuri ir klausos tada, jeigu pasakoji kokius nors juokus, bet jeigu ką nors rimtesnio pradedi pasakoti, tuojau jiems nusibosta. Nors kartais ir ploja rankomis, rodos, kad daugumas griebis sparčiau prie darbo, bet veltui: paplojo, pasiklausė, tai ir viskas, o aktyviškas darbas, lieka vėl tiems patiems...

Nutilo. Saulė slinko jau žemyn, atsirado rasa.

— Laikas bus keliauti namo, — tarė Povylas.

— Teip, — atsakiau, ir mudu nuėjė pasivalgėva restau-

kaštų, nusiūsta 2.25 R.R.K. išdininkui.

J. Strimaitis.

Kunigui—žandarui. Pana, Ill. 48-ta kuopa LSS. savo mėnesiniame susirinkime 17 d. lapkričio nutarė pasiūsti papapeikimą kun. J. Kaulakiui už jo žiaurų pasielgimą su Philadelphia draugais, t.y. už suareštavimą draugų A. Baltrušaičio ir P. Dubicko, kuriuodu platino apšviečiančius žmogaus protą raštus.

Mēs pasiremdami ant teisybės kaipo vargdieniai mylinti laisvę, klausiamo narsaus kryžėivio J. Kaulakio, iš kur tamista gavai tokią gudrybę, kad net nori darbininkams uždrausti stovėti ant gatvės, kuri yra ištaisyta pačių darbininkų puslėtomis rankomis? Juk darbininkai pastatė ir tą bažnyčią, kurioje tamsta viešpatauji. Darbininkai padirbo «sakyklą», kad galėtum juos smarkiai pakeikti įsilipęs kaipo į kokią drutvietę. Darbininkai padirbo altorius, kad tamista galėtum vardan Kristaus iš darbininkų paimti dolerius, per darbininkų kruviną prakaitą ir pats J. Kaulakis esi išaugintas ir patyręs «mokslą», net iki kunigui. Tai kodėl gi tamsta dabar atsimoiki darbininkams, už jų visą trusą, žiaurumu? Ar tai tik tiek tamsta vardan Kristaus turi meilės artimo? Jeigu teip, tai jau ir tamsiausias varguolis išgirdęs tą šlykštų tamistos pasielgimą, patraukys pečiais ir sakys: «Jau matomai artinasi laikas pakirpti skvernus mūsų dykaduoniams ir paimti juos prie darbo». Ištikrųjų Kaulakis pervėlai užgimęs: 15—17-me šimtmetyje butų galėjęs ne vieną vargdienį nukankinti vardan Kristaus, su pagelba įrankių, kokius vartojo «inkvizicija».

Bet mes, draugai, nenusiminkime ir neapleiskime savo švento darbo, nes mūsų draugų yra keli milijonai, o ištinkėlių

racijoj ir persiskyrėva su vilčia, kad ryto išaus giedra dienele ir mums bus ramiau gyventi...

A.—tas.

Kalėjimas.

Kalėjimas drėgnas, atšales, tamsus,
Mus vargin, džiovin ir kankina...
Surišę tironai uždarė visus,
Suvaržė, rankas surakino...
Neleidžia šnekėtis, išreikšti mintis;
Mums gina teisybę rašyti...
Tik jiems maloniausia tamsa ir naktis
Jų tikslas — jausmus nužudyti...
Tyronai nuo saulės uždarę duris,
Apgavo, padirbo žabangus...
Mažiausiam langeliui uždėjo gelžis
Užtaisė, užmūrijo langus...
Uždarę, užkalę, marina badu...
Laisvai mums kvėpuoti neduoda...
Mums dvasią jausmingą užšaldė ledu,
Ir siūlija prapulti juodą...

dykduonių tik m ūza sujudė! Mums reikia tik suvienyti, kur savo spēkas, o bus visai lengva juos nustatinti į bedugnę, ten jie dabar mums rodo prapultį. Taigi mes, keletas draugų, patariame neapleisti šitą šlykštų atsitikimą: pajieškokite savo tiesų ir pasirodykite žmonijai, kad ir mes turime žmogišką protą, todėl ir norime žmoniškai naudotis laisvės tiesomis.

Varde 48-tos LSS. kp. sekr. J.Kaminskas.

Brooklyn, N.Y. Čionais atsibuvo prakalbos LSS. IV rajono parengtos, So. Brooklyne, 6 d. lapkričio. Kalbėjo drg. J.Šaltis, nurodinėdamas, kaip darbininkai yra kapitalistų skriaudžiami «laisvoj» šalyj – Amerikoje. Drg. Golovkov, atstovą pirmosios dumos, kalbėjo rusiškai; nurodinėjo kaip Rusijoje žmonės buvo apgauldinėjami kapitalistiškos caro valdžios, kaip prasidėjo karė su Japonija ir revoliucija. Nurodinėjo, kad ne reikia tikėt kunigams, kurie žada dangaus karalystę po smerties(!), o patys linksmi praleidžia laiką baliavodami. Jis pasakė: «Aš tikiu į Dievą, Jėzų, bet netikiu kunigų, popų nė archirėjų žodžiams! Jie atima viską; nusilpnina mus dvasiškai ir fiziškai, o mes... liekamės amžiniais kvailiais ir galvijais!»

Drg. J.Perkunas kalbėjo iš senovės laikų, kaip žmonės gyveno kuopose, draugijose, iš ko ir kaip prasidėjo vergija, o potam baudžiava ir kaip atėjo laikas dabartinės, kapitalistiškos tvarkos. – Perėjus per susirinkusius porai draugų surin-

Kam kraugeriai mūsų mus saugos, stovės?
Nekenčiame jūsų, tyronai!
Prieš tuos vis kovosim, kas jungą mums dės:
Ar kunigas, caras, ar ponai!

Mes trokštame saulės ramumo saldaus,
Nemėgstame liūdno tamsumo!
Mes ilgimės giedro, mėlyno dangaus,
Nekenčiame mūsų šaltumo!

Šalin jus, tyronai, spaudėjai žmonių!
Nereikia despotų-valdikų!
Nekenčiame ponų, siurbikų, dielių,
Nereikia vagių ir plėšikų!

Gana jau mums dvasiā banginti velniais,
Minčių mums nereikia juoduju!
Žadėjote dangų žodeliais meiliais,
Linkėdami vietų šventųjų.

Gana jau, tyronai, tarnavome jums,
Jau laikas pamesti vaikystės,
Turėkite patys ką tveriate mums!
Šalin jus melai, apgavystės!

Mes geidžiame laisvės, brangiosios šviesos,
Liuosybės ir dvasiai, ir kūnui!
Mes trokštame mokslo, lygybės, tiesos
Ir galo tam smakui-rijunui!

Sugriaukime šaltus tamsybės namus,
Statykime rūmus teisybės!
Tyronams išnykus, tas vargus pražus,
Žydės kuo-puikiausios dorybės!

Jovaras.

11
kta 12.35 (per klaidą buvo pagarsinta susirinkusiem 12.75).

Draugė Ona Karaliutė deklamavo eiles: «Mes eisime mokslo keliais». Drg. P.Dubickas, sekr. LSS., kalbėjo nurodinėdamas ir paaiškindams pareigas valdžios ir kaip ji tas pareigas pildo. Aiškiai nurodė kaip kapitalistai skriaudžia suvargusius darbininkus, kraudami iš jų triuso sau turtais. Paaiškino apie LSS. ir ragino rašyti į ją. Įsirašė vienuolika jaunų vaikinių, iš kurių susitvėrė nauja LSS. kuopa, kuriai sekr. LSS. davė numerį 83-čią. Dabar Brooklyne yra dvi mūsų kuopos. Lai gyvuoja mūsų antroji kuopa ir darbuojasi darbininkų labui!

Baigiant susirinkimą draugai 19-tos LSS. kuopos padainavo «Atsimeskim nuo senojo svieto».

A. Unguraitis.

IŠ LIETUVOS. Vilnius. Vilniui Muravjovo–koriko pasekėjai sumanė naują budą apšvietimui persekioti, kurį jau ir gyveniman įvykdino. Pagal tą «naują budą» visas spaustuves padarė policiškoms įstaigoms, kurios turi policijai pagelbėti jai nepatinkamuosius gaudyti. Štai koks gudrus sumanymas: Atneša kas–nors spaustuvėn spauzdinti kokį spauzdinį, butinai turi spaustuvininkas žinoti užsakytojo vardą ir pavardę. Atspauzdinus spauzdinį spaustuvininkas turi kuogreičiau «panaikintai cenzurai» pristatyti paskirtą skaitlių (13) ekzemplierių. Jeigu ta cenzura randa ką–nors priešingą biurokratų valdžiai, tada spauzdinį liepia policijai konfiskuoti ir spauzdinio užsakytoją atsakomybėn patraukia. Spauzdinio užsakytoją spaustuvininkas turi išduoti. Spaustuvininkui užsakytojo neišdavus arba nurodžius netikrą jo adresą — patį spaustuvininką kiša į belangę arba jo spaustuvę «užpėčetyja» — uždaro ir prie durių prispaudžia policijos antspaudas. Tą sumanymą įvykdinus, tuojaus keletas valdžiai neprielankių užsakytojų liko spaustuvininkų išduotų ir į maloningas valdžios rankas pateko, o dvi spaustuvės: Romo ir M.Kuktos liko užklijuotos, kol pasibaigs teip vadinamoji Vilniuje «susitrintoji apsauga» (usillennaja ochrana).

Kad jie sutekštų su savo tokiais išmisiais! Matyt, kad laisvesniam ir drąsesniam žodžiui reiks kraustyti vėl į užsienį, nes čia laisvo žodžio autorių į belangę kiša.

Kuone kasdien kratos, suėmimai, karės teismai, baudos, kad žmogus nežinai rytą iš namų išeidamas ar sugryši ar ne. Tai padėjimas. O kun. Žilinskas į Ameriką iš Lietuvos sugrįžęs, kaip laikraščiai rašo, pasakoja Amerikos lietuviams, kad jau čia Lietuvoje pusė dangaus... Tiesa, kunigams, dabar Lietuvoj, kitam geriau kai dangui. Žmonės gi kaip vargo, teip ir tebevargsta ir persekiojimus kenčia...

Prispaustasis.

DARBININKO KRONIKA.

Sukakus dviem metam Rusijos konstitucijai (30 d. spalio) statistikai surinko žinias, kas padaryta linkui laivės. Karės teismai iš-

davė 2717 mirties nusprendimų, kurių 1780 liko išpildyti. Tik vieni karės-lauko teismai nusprendė ir nužudė 1144 ypatas. Į katorgą išvaryta 3873 žmonės, iš kurių 3286 ypatos išviso ant 29.523 metų, o 605 — ant viso amžiaus. Iki galui amžiaus apsigyventi išvaryta į Siberiją 502 ypatos; į kalėjimą — 5751 yp. ant 4236 metų; kitas kalėjimo bausmes gavo 2845 ypatos ant 4790 metų. Taigi caro duotoji «konstitucija» per du metus nužudė 1780 žmonių, o daugybė pateko į katorgą išviso bemaž ant 30 tūkstančių metų, ir į kalėjimą — ant 13 tūkstančių metų!

Prancūzijoje apie Tuloną buvo garsus užpuolimas ant greitojo traukinio; panašiai kaip Amerikoje, plėšikai nušovė bagažo prižiūrėtojus, paėmė turtą ir nesustabdę traukinio, nušoko ir nuvažiavo sau su automobiliu, kurs jų laukė.

Caro valdžia per vien pradeda kibti už visų laikraščių: neatskirdama policija valdžios prieš laikraščių nuo jos geradėjų, konfiskuoja visus. Liepojų pas mokinį P.V.-ką padarius krata, policija konfiskavo 47 knygutes, du numerius «Kovos» ir vieną numerį «Šaltinio». Ir nesugrąžino šito kuniginio laikraščio.

Lapkričio 30 d. iš New Yorko išplaukė į Europą 8 laivai, paėmę su savim 12 tūkstančių trečiosios klesos keleivių, kurių dauguma žada jau negrįžti į tą «laimingąją» Ameriką, kur skurdas darosi aršesniu, negu kur kitur. — Kai kurie laivai paėmė pasažierių viršaus, kiek jų padavadijimai leidžia. Ir tai da daugybė keleivių laukia laivų.

Caro valdžia pašėdavo nuo vyskupavimo Vilniaus vyskupą Roppą, kurio dabar apgailistauja ne tik lenkai katalikai, bet ir lietuvių kunigų laikraščiai, o tuo tarpu lenkų klerikalų laikraščiai ant lietuvių kunigų meta bauriųjų dėmę: jie girdi skundę valdžiai vyskupą už lenkystės rėmimą Lietuvoje. (Teip rašo Milwaukee išeinąs klerikališkai tautiškas «Kur. Tygondniowy», žinoma, paėmęs tą žinią iš Europos lenkų laikraščių).

Amerikos krizis dabar smarkiai atsiliepia Italijoje: pabaigoj lapkričio Udino mieste subankrutijo didelė banka, Strolis firmos, nestengia išmokėti keliolika milijonų lyrų. Visoj valstybėj pradėjo stoti pramonės judėjimas; bedarbių skaičius didinasi. Vokietijoje, sako, neužilgo būsias teipgi didelis krizis. Amerikos krizis teipgi sunkiai atsiliepė ir Turkijoje. Stambulo mieste subankrutijo didžiausia banka. Valdžia ją remia.

Lapkričio 29 d. prasidėjo Pettibone'o byla Idahos valstybės teisme, Boise mieste. Teismo pirmsėdžiu yra teisėjas Fremont Wood, tas pats, ką buvo Haywoodo teisėju. Pettibone'ą kaltina už dalyvavimą buv. gubernatoriaus Steunenbergo užmušime. Apginėjas tas pats advokatas Darrow, ką gynė Haywoodą. Prokuratorius Hawley apreiškė, kad byla bus nagrinėjama visai nepriklausant nuo Haywoodo bylos.

Lenkų socialistų «Dz. Ludowy», išeinąs Chicagoje, rašo: «Pergalė socialdemokratijos Kauno gubernijoje. Kaip pranešama rusų dienraščiuose, socialdemokratai lietuviai Kauno gubernijoje puikiai pergalę laimėjo, išrinkdami net tris atstovus. Jie yra valstiečiai: Kemis (Keinis), Kudžma ir Požėla. Nė vienoj kitoj gubernijoje Rusijoje nepasisekė perleisti tiek socialdemokratų atstovų».

KA RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Žarijos» N 19 J. Lizdeika rašo «aKip vienas bedievis, bečsda-

mas socialistus, tapo klerikalų?» Tai — «apie J. Šliupą iš Amerikos ir jo Lietuvos ir Amerikos suėstuosius socialistus». Autorius čia peržiūri žinomą daktaro Šliupo knygutę, «Lietuviai! ar gerai keliais žengiami priekin?» Drg. Lizdeika neklūdo Šliupo aiškinimui, kaip lietuviai gyveno Mažojoje Azijoje, nes ant to, sako, «galima atsakyti vien juoku»; jis peržiūri, kas pasakyta apie šią gadynę; nurodoma, kaip Šliupas ėmė plusti socialdemokratams, tie užtraukė ant žmonių kareivius, nors valsčiai be jų darė ir vykdė nutarimus, kaip Šliupas tiems pludimams medegą ėmė iš «Šaltinio», «Nedėdienio Skaitymo» ir «Šv. Kazimiero» išleistųjų knygelių; kaip jis piktinąs demonstracijomis; jam jos nepatinka, kaip nepatinkavo ir «Tėvynės Sargui». Šliupas žina, kaip elgiasi socialistai po kaimus, nurodo jų nedorybes, ir tas žinias semias vien iš klerikalų laikraščių. Apie Šliupo klerikalizmą, J.L. teip rašo:

«Šliupas garsus kunigų ėdikas ir bedievis, — teip apskelbė jį kunigai. Pamatuose nėra jiems priešingas. Jisai pats yra klerikalas (kuniginis), tik ką išvirksčias. Jam rūpi pačiam valdyti, būti lyg «bedievių» vyskupu, kurio klauso laisvamaniai, lyg katalikai savojo. Dėl valdžios ir įtekmes susirauna abiejų rūšių kuniginiai, ir ėdas kuo-pikčiaus. Giminaičių kova kuo aršiausia. Abu lygiai neapkenčia tokių, kurie yra tikrais jų nevidonais, kurie atima pamatą iš po kojų. Net užmiršta vaidus, giminės lig laiko susitaiko. Šliupas Amerikoje sėbravo su kunigais prieš socialistus, dabar palaiko klerikalų «Viltį» Lietuvoje, o kuo-svarbiausis prirodymas — tai jo raginimas sutverti nepriklausomą lietuvių bažnyčią. Taigi bažnyčiai aplamai nėra priešingas, o tik tam, kad ji priklausot Romai. O į šią trenkia keletą poperinių perkūnų.»

Paminėjęs Šliupo pasigyrimus, kad 1906 m. buvo sušaukta Philadelphiajose seimas, drg. J.L. primena, kad ir pirmiau buvę panašiai daroma: carą nutarta paduoti į Hagos teismą, siūsta reikalavimai, kad valdžia sugrąžintų spaudą; tik tada buvę «statyta reikalavimai», o Philadelphiajos seime — «prašymai». «Vaikų politika ta pati» — sako draugas Lizdeika, ir... ar neužgauna jis tuomi ir mus, socialistus, kurie teipgi dalyvavom tame seime! Ką darysi — už vaikišką darbą reikia prisimti vaiko vardą...

* * *

«Žvaigždė» (N 47), straipsnyje «Iš ko socialistai biznį daro», parodo, kad tie nevidonai, ypač apie Bostoną, «labiausiai mėgsta daryti biznį iš katalikiškų maldaknygių, škaplierių, ražančių ir net kryželių su relikvijomis... Nė viena bedieviška lietuvių spaustuvė Amerikoje neapsieina be panašios prekybos».

Labai gerai, kad «vienatinis tikrai katalikiškas laikraštis» teip aiškiai ir stačiai pasakė, kad «katalikiškos maldaknygės, škaplieriai, ražančiai ir net kryželiai su relikvijomis» yra tik biznis, tavoras, su kuriuo varoma prekyba, lygiai teip, kaip su visokiais tavorais. Ikišiol tas šventenybes kunigai gynė, kaip tikrai šventą daiktą. O dabar jau už tokius pirkinius ne tik kunigams, bet ir «socialistams» «katalikai rieškučiomis, girdi, pila į jų ilgas, niekad nepripildomas kišenes savo kruvinai uždirbtus centelius».

Ar socialistai, Sąjungos nariai, platina škaplierius ir kryžius su atlaidais — nežinau, nors nelabai būtų dyvai, nes privatiškame biznyje visoks tavoras eina pervien ir seniai žinoma, kad tas šventenybes pardavinėdavo ir žydai, ir kitoki netikėliai.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Gerbiamoji redakcija!

Šiuomi pranešu socializmo draugams, jog aš pasiryžau išverst sekančias knygutes į lietuvišką kalbą: 1) «Piktadary-

stė ir piktadariai) – kalba kaliniam Chicagos pavietiniam kalėjime, Clarence S. Darrow (advokatas gynęs Haywood'ą); 2) «Socijališka Revoliucija» – Karoliaus Kautsky'o; 3) «Kas yra teip, o kas ne», – John M. Work'o ir 4) «Anarkizmas ir Socijalizmas» – Jurgio Plechanovo.

Gal tos knygutės jau verčiamos arba ir išverstos? Jei kurie draugai žinotų apie tą, malonėkit pranešt man, idant keli tą patį darbą nedirbtume.

Pirmą knygutę prisizadėjo drg. J. Lukoševyčius išleisti savo savo kaštais LSS. naudai. Rasit atsirastų kas apsiimtų kitas išleisti? Jei ne, tai rankraščius pavesiu Literatūros Komitetui. Jūs, Sąjungos draugai, neapleiskit niekur progos, ar tai prakalbose, ar sueigose, nesvinkę keletos centų Literatūros fondan, nes, kaip matom, jis yra vieninteliu šaltiniu, iš kurio mes galim tyrą vandenį dvasiško peno semt.

Jūsų dėl socijalizmo

Pittsburg, Pa. Bx 1399.

F. Bagočius.

Gerbiamasis redaktorium!

Prašau apskelbti «Kovoj» šį mano pranešimą.

Turiu išvertęs lietuviškai Leonido Andriejevo «Žmogaus Gyvenimas» («Žizn čelovieka»). Šiuomi pranešu, kad kas kitas neužiimtų tuomi ir nedirbtume dviesia tą patį darbą.

A. G.

Nuo administracijos.

Gauname įvairius užklausimus apie rusų laikraštį, išeinantį New Yorke ir užprašymus pasiųst pažiūrėjimui. Pranešame visiems, kad su tuo reikalu nesikreiptų daugiau į redakciją «Kovos», bet kreiptųsi šiuo adresu:

«Russky Golos»,

56 – 3rd Ave., New York, N.Y.

LSS. kuopų finansų sekretoriai malonės kas sykis po mėnesinio susirinkimo priduoti «Kovos» redakcijai vardus ir pilnus adresus suspenduotų draugų.

13

Permainant adresą reikia prisiųst sykiu su naujuoju ir pilną senąjį adresą.

Visi, kuriems «Kova» priklauso gauti, o iš kokios nors priežasties negautų, malonės pranešti administracijai, pridėdami pilną savo adresą.

KRASOS DEŽUTE.

J. Kudlauskui, Niagra Falls. — Korespondencijas visados trumpiname, jeigu perilgos ir jei tas pats jose atsikartoja. Negalima buvo ir jūsų reikalavimo išpildyt.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adresai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S. Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,

Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.

Archiv., J. O. Širvydas, 120–124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius–išdininkas: P. Dubickas, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J. S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120–124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J. O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiok «Kovos» adresą.

Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: Brighton, Mass. 1.80; Philadelphia, Pa. 1-mos kuopos 12.25; Bridgeport, Conn. 1.40; Montreal, P.Q., Canada (nauja kuopa) 2.40; Cambridge, Mass. 2.20; Bristol, Conn. 3.55; So. Boston, Mass. 4.00; A. Kisielius, St. Louis, Mo. 1.00. * Westville, Ill. 4.20; Minersville, Pa. 9.80; St. Louis, Mo. 1.60; Hazleton, Pa. 2.80; Youngstown, Ohio 2.80;

Brockport, N.Y. 4.60; Passaic, N.J. 2.00; Gilberton, Pa. 1.00; Johnston City, Ill. 12.20; Cleveland, Ohio 7.40; Brooklyn, N.Y. 19-ta k. 6.40. Prenumerata: per J. Klimą, Westville, Ill. 5.00; V. Jurkevičius, Chicago, Ill.; J. Žemaitis, Russia — po 2.00. F. Juodvalkis, Ramsay, Mich.; S. Bagužis, Homestead, Pa.; J. Valinskas, Steger, Ill. — po 1.00. L. Vaičiškis, Springfield, Ill. 95c.; J. Lukoševyčius, Philada. 75c. * K. Subačienė, St. Louis, Mo. 2.00; A. Žilius, Philada., Pa.; M. Natkevyčius, Malboro, Mass. — po 1.00. Apgarsinimų: 11.

00. Puv. «K.» NN: E. Froomes, Brooklyn, N.Y. 3.37. F. Juškevyčius, Lawrence, Mass. 25c. Už raštus: 3.03. Viso 118.75. Buvo 1.39. Viso 120.14.

Išleidimai:

Red. reik.: už laikraščius 22c.; benzinas 20c.; žvakių svaras 12c.; vinių puse svaro 5c.; kitos 10c. Tekn. «K.» dalis: krasos ženklelių 1.50; krasos kortelių 1.00; išsiuntinėjimas 2.70; ekspresas 2.00; važinėjimai 36c. * Statymas 24.00; spauda 9.52; popiera 28.35; alga admi-

nistratoriui už antrąją pusę spalnio mėn. 25.00; raštinės reikalai 4.85. Išleidimai LSS. sekr.: išsiuntinėjimas raštų 3.55; važinėjimui 24c. Viso 103.76.

Iėjo	120.14
Išėjo	103.76
Lieka	16.38

„Kovos“ Fondai:

Rochester, N.Y. vestuvės J.Vaivodos: J.Merkuševičius, J.Šiurkus, A.ir A.Duoba, Y.Greley, J.Vaivoda, T.Mičas, P.Anuškevychius, M.Blažys, S.Valiulis E.Duobienė, B.Mičienė, A.Lekėčenskiūtė — po 25c. B.Zikiūtė, A.Juškus — po 10c. P.Petronis, I.Valiuliūtė — po 50c. K.Vaivoda 1.00. Viso (atimant 2.85 kankintiniams ir 5c. persiuntimui) 2.85
V rajono konferencijoj 9.50
Buvo 145.97. Viso 158.32

Užvedimuiprašintų darbų paskolinta:

V.Petratis, New Kensington, Pa. 50.00
Buvo 444.05. Viso 494.05

Literatūros Fondai.

Youngstown, Ohio krikščynose B.Smalliūtė, pas J.J.Smallij: K.Pranyk K.Kazlauskas S.Kazlauskas V.Valaitis M.Valaitienė — po 1.00. J.Užupienė J.Užupis M.Smallienė J.J.Smallis O.Geinienė I.Jagminas A.Greivis M.Keršulius J.Jaglauckis P.Kallius — po 50c. A.Kallitė 25c. Viso (atimant „Aušros“ dr-tel 5,00 ir persiuntimui 10c) 5,15
Newark, N.J. prakalbose: P.Plikaitis F.Petratis — po 1,00 J.Saltis B.Mikulis A.Samašis P.Vaitas A.Zolinas K.Piušis P.Zolinas M.Januškis S.Milevas M.Zolinas A.Kancierius T.Maitaitis J.Skeberdis Kartinis J.Vaiseliunas K.Vitkevičius — po 25c. Smulkių 1,30. Viso 7,30
Buvo 3.95. Viso 16.40

Išleid.: Statymas pašal. darbų 12.00
Tą atėmus lieka 4.40

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

So. Boston, Mass. 2.94
Chicago, Ill. vestuvės J.Jakščio: Jannavedžiai 1.00. J.Stiklius 50c. A.Petratis V.Stiklius U.Jukent — po 25c. U.Paulauskiūtė S.Sipalla — po 10c. Viso 2.45
Collinsville, Ill.: V.Tamulinas S.Lukošius L.Žvingila M.Petrauskas J.Gudis — po 1.00. A.Tarasavičius A.Pasanka — po 75c. J.Aleksaitis J.Skrickis P.Jankus F.Pranaitis V.J.Raudonis J.Steponaitis V.Aleksaitis M.Mardosa P.Petrauskas K.Kriščiukaitis J.Kubilius J.Brazis J.Prekšaitis J.Vidras F.Eiris S.Gudaitis F.Mardysienė — po 50c. M.Jurkšaitis 40c. T.Žiuraukas S.Stankus M.Macajauskas A.Vaitavičienė K.Žukauskas J.J.Tamosa J.Kurelaitis J.Tomikis A.A.Simbalas A.Lietuvinkas K.Paulauskas J.Karvelaitis Sam (Zydas) J.A.Dzedolikas M.Prekšaitis A.Dzedolikas — po 25c. J.Čaplaukas 25c. J.Simonaitis 15c. Viso (atitraukus 2.90 „Kovos“ fondan pinigai pakvituota 47 N „Kovos“) 16.85
Drg. P.Pukšlio vestuvės, Chester, Pa. 5.25
Rochester, N.Y. J.Kristiūčio vestuvės: P.Anuškevichius S.Valiulis J.Gryley J.P.Merkuševičius — po 25c. B.Zikaitis F.Mickevičiūtė M.Mickevičienė — po 15c. D.Gintariūtė Abudu jaunėje Z.Valiuliūtė — po 10c. A.Gintariūtis 6c. J.Valiuliūtė J.Stulpnas A.Palackis — po 5c. Smulkių 4c. Viso (atėmus persiuntimui 5c.) 1.95
Chicago, Ill.: L.Varauskas J.Dementis — po 1.00. F.Šimkus L.Pauga — po 50c. J.Petratis A.Montrimas F.Dumbrauskas K.Motuzas — po 25c. O.Varauskienė 15c. F.Mišius M.Juodis S.Kamūsas — po 10c. Viso 4.45
Chicago, Ill. prakalbose: P.Imbrasas K.Sitavičius C Čiapulis — po 1.00. R.Dobrovolskis J.Dobrovolskis NN. NN. K.Baranauskas J.Škutus I.Sirbškis C.Klimas X. N.Vilimas — po 50c. K.Rutkus J.Kulešis C.Janus P.Petrauskas V.Daukša V.Stumbris T.Stumbrienė R.Killis A.Draugelis R.Stasianas J.Deratis S.Valaskas A.Vainoris P.Kudtis A.Kulešienė J.Kulešienė V.Kulešienė J.K.Vaivilaukas — po 25c. V.Valaskienė 30c. B.Simauvičius 15c. F.Budžiusas B.Gendvilas J.Greviškis K.Lucus J.Kunskis J.Gumuliauskas X.J.Šakis A.Varkala X — po 10c. F.Keliuotis J.Franckus A.Benikas NN. — po 5c. Smulkių 1.05. Viso (atitraukus iškaščius prakalbų ir pusę Literatūros Fondan) 3.50

Wilmerding, Pa. 10.50
Springfield, Ill. krikščynose pas I.Jarą: J.Navaruskas 1.00. J.Klembauskas 25c. Viso (atitraukus 5c. persiunt.) 1.29
Harvey, Ill. prakalbose 76c.
New York, N.Y.: J.Liudavičius 1.10. O.Balčiūviene 65c. J.Šerkšnys J.Balčius A.Jankauskas J.Bračiulis J.Ancerevičius O.Liauškiūtė A.Vileišis A.Raulsaitis J.Bračiulis — po 25c. E.Raulsaitienė 20c. R.Adominiūtė 15c. Viso 4.35
Buvo 315.75
Viso 369.95

Atitaisymas klaidos: 47 N „Kovos“ galutinėj sutraukoj yra pakvituota «buvo 274.90», turi būt 249.90. Pakvituota daugiau, negu turėtų būti, ant 25.00. — Tą atėmus lieka Viso 344.95

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas
J.O.Szirvydas,

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau O.Kundrišunaičiūtės, Kauno gub., Panevėžio miesto, 2-ras metas kaip Amerikoj. Pirmiaus gyvena Brockton, Mass., o dabar girdėjau, kad yra Philadelphijoj. Labai bučiau dėkingas, kad atsišauktų ji pati, arba kas kitas. John Tamulijunas,
P.O. Box 781, Hartford, Conn.

Cumine antspauda.

Šitokia antspauda tinkama kožnam atpaudinimui savo vardo ir pravadės rašant laišką pas savo draugus ar pažįstamus.

Antspauda ant medinio rankturio prekioja 75c., su rašalo paduškute 95c., nikelio aparuose — 1.35c. Antspaudas galima padaryt visokiuose formose ir visokioms organizacijoms.

V.J.Petkon,
303 N. Main st. Brockton, Mass. (2)

Praneszimas.

Neseniai pribuvė iš Rusijos II Dūmos atstovas Jonas Ohsol latvys laikys prakalbą rusiškai 15 d. gruodžio š.m. 8 val. vakarė, Turner salėj Forbes str., Pittsburg, Pa. Po piet 2-ą val. kalbės vokikiškai. Užkviečiame visus darbininkus atsilykint ir išgirst balsą neseniai pribuvusio iš Rusijos revoliucionieriaus. B.Kandrotavičius.

Moksliszkos lekcijos.

19 LSS. k. parengia moksliszkas lekcijas ant 14 d. gruodžio (subatoj) 7½ vakare, svetainėje p. P.Draugelio, 73 Grand str., Brooklyn, N.Y. Antra lekcija bus nedėlioj 15 d. gruodžio, prasidės 5 val. vak. toje pat svetainėje. Lekcijos bus laikomos ant tėmos: Istorija žemės ir jos gyvunų. Laikė lekcijos bus parodyta 40 iliustruotų paveikslų. Lekcijas skaitys studentas p. M.J.Vinikaitis. Visus maloniai užkviečiame. KOMITETAS.

Ozol Pittsburge.

Gruodžio 15 d. 3 valandoj po piet, Old City Hall, ant Market st., Pittsburge, kalbės garsus revoliucionierius, atstovas II Dumos, Ozol, kalbės rusiškai; Kazakevičius atstovas Austrijos parlamento, lenkiškai ir Bagočius, viet-

nis, lietuviškai. Kas nori ką išgirst apie Maskoliją, visavietinį socialistišką judėjimą ir priežastis dabartinio krizio, nepraleiskit progos nebuvę. Kviečia lietuvių ir lenkų socialistų kuopų Jungtinis KOMITETAS.

Skaitykite ir platinkit socialistiškus raštus.

„Kovos“ redakcijoj galima gauti šios knygelės:

Politiškas minių streikas. Sutaieš A.J. Kūdikų vergija „Jaisvoje“ Amerikoj. Sutaieš pagal J.Spargo J.Širvydas.	Kaina 5c.
Kalp aš tapau milijonierium. Pagal W.A. Corey sutaieš K.Rutkus.	10c.
Socializmo A-B-C. Pagal H.P. Moyer sutaieš J.O.Širvydas.	10c.
Agitatorius. Sutaieš pagal svetimus autorius K.Rutkus.	10c.
Paskutinė banga. Parašė Br. Vargėas.	10c.
Dėlko žmogus lieja prakaitą. Pagal F.D. sutaieš J.O.Širvydas.	10c.
Revoliucija. Jos prasmė, priežastys ir pamatas. Parašė J.Baltrušaitis.	10c.
Socializmas ir darbininkiszkas klausimas. Parašė kun. Th. McGrady. Vertė F.M.	10c.
Intekmė socialistiškų sąlygų ant visų kultūros sąkų. Parašė J.Stern. Vertė J.Šidasas.	15c.
Kalp kunigas virto socialdemokratu. Par. Gerė Iš istorijos kaimiečių kovos su ponais. Sutaieš Varguolių Bičiūliai.	7c.
Mūsų dielės. Parašė Žmogus.	10c.
Ar socialistas gali būti kataliku? Par. Žmogus Sutrumpinkim darbo laiką!	10c.
Apie turtų išdėrbimą. Parašė Schramm. Vertė S.M.	35c.
Vyskupas Myriel ir konvencionalistas. Victor Hugo. Sutaieš J.Baltrušaitis.	8c.
Kunigija ir svietiška valdžia. Sutaieš Medekša.	15c.
Puota. Parašė Bijunas.	10c.
Kur mūsų išganymas? Sutaieš P.Daujotas.	25c.
Baudžiava Lietuvoje. Parašė Žmogus.	15c.
Eilės Pranciškaus Valčalčio.	50c.
Ponas ir bernas. Parašė gr. L.Tolstoj. Vertė J.Beržinis.	15c.
Sidabrin s kryželis. Eugenijus Sue. Vertė J.Laukis.	50c.
Po priedanga šventenybės. E.Posteri. Vertė K.J-tis.	25c.
Aukos karės Dievui. Parašė Jonas Gražys.	10c.
Dilgėlių žiedai.	15c.
Užmūšimas caro Aleksandro II. Parašė Jonas Gražys.	15c.
Dvynai vagių. Parašė kun. V.Dembakis.	25c.
Imtynės varguolių su bagočiais.	10c.
Kantiškos apie peklus kančias. Parašė Liepukas.	10c.

Pinigus iki dolerio galima siųsti krasos ženkliiais. Agentams nuleidžiamas 35%. Reikalaudami knygų adrisuokite:

P. Dubickas,
Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str
PHILADELPHIA, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F.Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J.Želvis, 711 W.Lombard St.	Baltimore, Md.
A.Kalinauskas, 4458 So. Honorė st.	Chicago, Ill.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A.Diržulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
T.Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J.Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V.Kvedera, 512 W.Barre st.	Baltimore, Md.
P.Kačiulis, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
J.Matulis, 108 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A.Dumbria, Box 512	Melrose Park, Ill.

P.M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshallfield, N. Side,
Chicago, Ill.

S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B. Kondratavycius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Vaitekvyčė, 40 Walnut st.	New Haven, Conn.
J. Jasulevycius, Bx 6	Minersville, Pa.
P. Meškiniš, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st.	Paterson, N. Y.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N. Y.
J. Lukoševycius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.

Tuzinas popieru už dyka.

Popieros rašymui laišku su gražiais paveikslais, apskaitymais ir konvertais, kas pirkus vieną tuziną už 25c. per šį gruodžio mėnesį iki naujų metų, tas gaus antra tuziną dovanų. Nepraleiskit geros progos.

A. BACEVYCIA,
3019 Pulaski Alley, PITTSBURG, Pa. (51)

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
Vyriskas, Moteriskas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedeliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**
Telefonas Yards 7399.

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prasalina skilvio nežlebčiojimą, vidurių užkietėjimą, prie tvarą, galvos skaudėjimą, karšči, svalguli ir kitas negales, pa-einančias nuo skilvio.

Banka 30 centų. Sutašė Aptiekorius

E.W. Cilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (41)

Kataliogas

Sztuku arba Magijos
No. 1. DYKAI.

Szitam kataloge telpa geriausios Magiszkos Sztukos. Kas prisius savo adresu ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Katalioga Dykai. Adresas:

H. I. SMITH
84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

„Pirmyn“.

Naujas visuomeniškas, politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis. Pradės eit nuo pradžios gruodžio mėn. 1907 m. Minersville, Pa. Redaguos A. Antonov. Preme-rata jau priimama metams 1.50, pusei metų — 80c. Pinigus reikia siųst šituo adresu:

J. Ramanaucas,
MINERSVILLE, Pa. Box 538. [48]

Nepraleiskit geros progos.

Parduodu drukuojamą mašiną; raiždžių yra 12 rūšių ir visi įtaisymai reikalingi drukavimui. Spaudžinti galima knygas ir kitokių darbus. Viso yra vertės už \$ 125.00; parduodu tik už \$ 60.00. Pasiskubinkit atsiųskit šiuo adresu:

J. M. Jasulevycius,
Box 6, Minersville, Pa. (49)

Lietuviškos Literatūros Agentūra.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams už 2c. marķę. Knygynams sutaisau knygas, aparau ir surėgystravoju. Kreipkitės visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.
Box 1399 Pittsburg, Pa.

Keystone Phone Main 14-25
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

KAS DAR NEBUVO PASMANĖ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelę klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tiktai pinigų mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu. Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsiųskia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [48]

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausis miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

Ant Akmenu
Railroad Lalkrodelis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaipo geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m. Šį laikrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavėjlimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užšimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėšė \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencifgėlį su kompasu dyka.

EXCELSIOR WATCH CO.,
902 Central Bank Bldg., Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėčių ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpa turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis
221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tialpa daugelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpneėjimas, patrotijima vyrųskumo, nerviškas lygas, kranjo uzanodijima, skilvio, inkstų, kepenių ir puslės tygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedeliomis nuo 9 iki 12.

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 7
CHICAGO, ILL., U. S. A.

„K o v a“

Išleina kas pėtnyčia. Prenumerera į visas dalis svieto:

metams	\$ 2.00	„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.	
pusmečiui	\$ 1.00	Subscription rates:	
Apgarsinimų prekė:		One year in all parts of the world,	\$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months	\$ 1.00.
per metus	10.00	Advertisement rates on application.	

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adresuokite:

«KOVA», S. E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Phila

P. Y. OBIECUNAS.

13 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

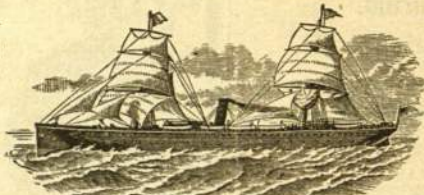
PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta kaip

All Nations Deposit Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Sv. Valstijose, čarteriuota, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Prima pinigus užsiėdijimui ir moka ketvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro davliarnastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikonlškų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdijimo galite prisiųst pačo Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygučės.

«RAISTAS» -- («The Jungle»).

Toji pagarsėjusioji knyga jau spaudoje ir netrukus bus užbaigta. Knyga parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininkų, p. Upton Sinclair ir išversta geroj ir suprantamoj lietuviškoj kalboje.

«Raistas» jau išversta į 18 visokių kalbų, tas parodo kaip ji yra pageidaujama. Ji sujudino visuomenę, o Washingtono valdžia persigando nuo knygos «Raistas». Lietuviams tuom žingeidesnė ta knyga, jogei aprašytas lietuvių gyvenimas, parodant su visoms smulkmenoms, kaip juos visi išnaudoja, lygiai zerkole permatoma vienų vargai, kitų linksmybės.

Toje knygoje aprašyta mėsos trustas, kaip nuodina visuomenę ir kaip prie mėsos kobiauriausius dalykus primaišo, kad tik daugiau uždirbti. Knyga faktiškai parodo visą dabartinę suktybių ir skriaudimų sistemą, ir į ką ji paverčia žmones, kuriems iš savo rankų darbo reikia užsilaikyti. Ji parodo, ką nukenčia moteris darbavietėse, kaip jos tampa sužagamos ir kaip ne tik pavienių ypatų, bet ir visų šeimynų gyvenimai buna suardyti ir kad paleistuvystė ir kiti nelaimingi apsireiškimai pasaulėje, tai tik pasekmė dabartinio nelemto surėdymo.

«Raistas» naudinga perskaiityt visiems, o ypač labai naudinga kalbėtojams.

«Raistas» tai didelė knyga ir bus tikras papuošimas lietuviškoj literaturoje, kaip netrukus bus užbaigta kaštuos kaip ir angliškas originalas 1 dol. 50c., bet kurie dabar prisiųst tik VIENA DOLERĮ, apturės tą svarbų veikalą t.y. PIGIAU. Vietiniai gali «Vienybės» redakcijoj užsirašyti, 120-124 Grand str. Brooklyn, N.Y. Rašant iš toliau reikia adresuoti ant išleistojaus vardo teip:

J.Naujokas, Sta. Madison Sq., bx 157, New York City, N.Y.

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvuojantis, kuriame daktarų patyrimai turi didelį pasisekimą, ir pažinimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausia pasekme ir pasisekimu išgydo užsendintas ligas bei visokias eilpnybes vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei neaveikumais, o nieks neįstengs išgydyt, kad kreiptsi į šią INSTITUTĄ, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir pagelbės sveikatai. Su vaistais drauge reikalingus pamokinimus per laiską (lietuviškai), kaip reikia apseiti, teipat išaiškinimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia, delei mažumo vietos, talpiname nors vieną:

Garbingas Collins New York Medical Institutas!

Prašau priimt širdingą padėkavonę (kurią gali ir pagarsint) už pagelbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų perleidau, bet negelbėjo ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsisaukiaiu pas Jumis aprašant ligą: skaudėjimą krūtines ir pečių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpnėjimą visam, kaip kosėjimą ir skrepliavimą, galvos skaudėjimą, svaigimą, vidurių nedirbimą, — tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisiuntėte ir suvartoju, pasilikan visai sveikas, už tai nužemintai dėkavoju. Gaila, kad iš kart prie Jus nesišaukiaiu. Su godone M.Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstančius tokių padėkavonių galima perstatyti.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėliojant atsisaukit, kaip asabiškai, teip rašant (lietuviškai) ligos praeitį ir dabartinį stovį. Ką skauda, arba kokia liga kaip senel sergiate ar gydeisi pirmiau kur, kiek turit metų amžiaus, vyras ar moteris, vedęs ar ne, ir vieką tą, ką jauti sau kenkiančio sveikata. Adrisuokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R.MIELKE, Medical Direktor.

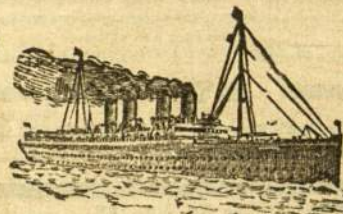
140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Office priimami nuo 10 išryto iki 1 ir nuo 2 iki 5 val. po piet. Šventadieniais išryto 10 iki 1 val. po piet.

M.Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be asat [byst] žvėris; ełght [elt] aštuoni; eye [aj] akis ir.t.t. 174 pusl. Su prisiuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokytojo. 222 abrozeilial parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusa-plių 64. Su prisiuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti. be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62 New York.